

استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۴
قراردادهای بیمه

استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۴
قراردادهای بیمه

فهرست مندرجات

از بند	هدف
۱	دامنه کاربرد
۲	ابزارهای مشتقه تعبیه شده
۷	تفکیک اجزای سپرده
۱۰	شناخت و اندازه‌گیری
۱۳	معافیت موقت از برخی استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی
۱۳	آزمون کفایت بدهی
۱۵	کاهش ارزش داراییهای بیمه اتکایی
۲۰	معافیت موقت از استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۹
۲۰الف	واحد تجاری پذیرنده
۲۰ر	معافیت موقت از برخی الزامات استاندارد بین‌المللی حسابداری ۲۸
۲۰س	تغییر در رویه‌های حسابداری
۲۱	نرخهای جاری بهره در بازار
۲۴	تداوم رویه‌های موجود
۲۵	احتیاط
۲۶	حاشیه سودهای آتی سرمایه‌گذاری
۲۷	حسابداری سایه
۳۰	قراردادهای بیمه تحصیل شده در ترکیب تجاری یا انتقال پرتفوی
۳۱	ویژگیهای مشارکت اختیاری
۳۴	ویژگیهای مشارکت اختیاری در قراردادهای بیمه
۳۴	ویژگیهای مشارکت اختیاری در ابزارهای مالی
۳۵	ارائه
۳۵ب	رویکرد پوششی
۳۵ر	ارتباط با الزامات دیگر
۳۶	افشا
۳۶	تشریح مبالغ شناسایی شده
۳۸	ماهیت و میزان ریسک ناشی از قراردادهای بیمه
۳۹ب	افشا درباره معافیت موقت از استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۹
۳۹ذ	افشا درباره رویکرد پوششی
۴۰	تاریخ اجرا و گذار
۴۲	افشا
۴۵	اختصاص مجدد داراییهای مالی
۴۶	بکارگیری استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۴ همراه با استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۹
۴۶	معافیت موقت از استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۹
۴۸	رویکرد پوششی
	پیوستها
	الف اصطلاحات تعریف شده
	ب تعریف قرارداد بیمه

استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۴ قراردادهای بیمه

هدف

۱. هدف این استاندارد، تعیین نحوه گزارشگری مالی قراردادهای بیمه توسط واحد تجاری صادرکننده این قراردادها (در این استاندارد بیمه‌گر نامیده می‌شود) تا زمان تکمیل مرحله دوم پروژه هیئت درباره قراردادهای بیمه است. این استاندارد، به طور خاص موارد زیر را الزام می‌کند:
 - الف. بهبود محدود حسابداری قراردادهای بیمه توسط بیمه‌گران.
 - ب. افشای اطلاعاتی که مبالغ ناشی از قراردادهای بیمه در صورتهای مالی بیمه‌گر را مشخص و تشریح نماید و به استفاده‌کنندگان صورتهای مالی مزبور کمک کند تا مبلغ، زمانبندی و عدم اطمینان مربوط به جریانهای نقدی آتی قراردادهای بیمه را درک نمایند.

دامنه کاربرد

۲. واحد تجاری باید این استاندارد را برای موارد زیر بکار گیرد:
 - الف. قراردادهای بیمه (شامل قراردادهای بیمه اتکایی) صادرشده و قراردادهای بیمه اتکایی نگهداری‌شده.
 - ب. ابزارهای مالی صادرشده با ویژگی مشارکت اختیاری (به بند ۳۵ مراجعه شود). الزامات افشا درباره ابزارهای مالی، شامل ابزارهای مالی دارای این ویژگیها، در استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۷ ابزارهای مالی: افشا تعیین شده است.
۳. در این استاندارد، به استثنای موارد زیر، سایر جنبه‌های حسابداری بیمه‌گر، مانند حسابداری داراییهای مالی نگهداری‌شده توسط بیمه‌گران و بدهیهای مالی صادرشده توسط بیمه‌گران (به استاندارد بین‌المللی حسابداری ۳۲ ابزارهای مالی: ارائه، استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۷ و استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۹ ابزارهای مالی مراجعه شود)، مطرح نمی‌شود:
 - الف. طبق بند ۲۰ الف، بیمه‌گران مجاز هستند در صورت احراز شرایطی معین، معافیت موقت از استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۹ را بکار گیرند.
 - ب. طبق بند ۳۵ ب، بیمه‌گران مجاز هستند رویکرد پوششی را برای داراییهای مالی اختصاص یافته بکار گیرند؛ و
 - پ. طبق بند ۴۵، بیمه‌گران مجاز هستند در شرایطی خاص، تمام یا برخی از داراییهای مالی خود را به گونه‌ای تجدید طبقه‌بندی کنند که داراییها به ارزش منصفانه از طریق سود یا زیان دوره اندازه‌گیری شود.
۴. واحد تجاری نباید این استاندارد را برای موارد زیر بکار گیرد:
 - الف. ضمانت‌نامه‌های محصول که بطور مستقیم توسط تولیدکننده، عمده‌فروش یا خرده‌فروش صادر می‌شود (به استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۱۵ درآمد عملیاتی حاصل از قرارداد با مشتریان و استاندارد بین‌المللی حسابداری ۳۷ ذخایر، بدهیهای احتمالی و داراییهای احتمالی مراجعه شود).
 - ب. داراییها و بدهیهای کارفرمایان در طرحهای مزایای کارکنان (به استاندارد بین‌المللی حسابداری ۱۹ مزایای کارکنان و استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۲ پرداخت مبتنی بر سهام مراجعه شود) و تعهدات مزایای پایان خدمت که به موجب طرحهای بازنشستگی با مزایای معین (به استاندارد بین‌المللی حسابداری ۲۶ حسابداری و گزارشگری توسط طرحهای مزایای بازنشستگی مراجعه شود) گزارش می‌شود.
 - پ. حقوق قراردادی یا تعهدات قراردادی که مشروط به استفاده آتی، یا حق استفاده، از یک قلم غیرمالی است (برای مثال، برخی مخارج مجوز، حق امتیازها، پرداختهای متغیر اجاره و اقلام مشابه)، و نیز تضمین ارزش باقیمانده برای اجاره‌کننده در یک اجاره (به استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۱۶ اجاره‌ها، استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۱۵ درآمد عملیاتی حاصل از قرارداد با مشتریان و استاندارد بین‌المللی حسابداری ۳۸ داراییهای نامشهود مراجعه شود).
 - ت. قرارداد های تضمین مالی، مگر اینکه صادرکننده در گذشته به صراحت اظهار کرده باشد که این قراردادها را به عنوان قراردادهای بیمه در نظر می‌گیرد و حسابداری مربوط به قراردادهای بیمه را بکار گرفته باشد، که در این مورد صادرکننده می‌تواند تصمیم بگیرد استاندارد بین‌المللی حسابداری ۳۲، استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۷ و استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۹ یا این استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی را برای چنین قراردادهای تضمین مالی بکار گیرد. صادرکننده ممکن است این تصمیم را برحسب هر قرارداد اتخاذ کند، اما انتخاب صورت گرفته برای هر قرارداد، برگشت‌ناپذیر است.
 - ث. مابه‌ازای احتمالی پرداختی یا دریافتی در ترکیب تجاری (به استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۳ ترکیبهای تجاری مراجعه شود).

استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۴ قراردادهای بیمه

ج. قراردادهای بیمه مستقیم که واحد تجاری آنها را نگهداری می‌کند (یعنی قراردادهای بیمه مستقیم که در آن، واحد تجاری بیمه‌گذار است). با وجود این، بیمه‌گر واگذارنده باید این استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی را در مورد قراردادهای بیمه اتکایی که نگهداری می‌کند، بکار گیرد.

۵. به منظور ساده شدن ارجاع، این استاندارد، هر واحد تجاری را که قرارداد بیمه صادر می‌کند، بیمه‌گر می‌نامد، صرف‌نظر از اینکه صادرکننده مزبور، برای مقاصد قانونی یا نظارتی، بیمه‌گر محسوب شود یا خیر. تمام ارجاعات در بندهای ۳ (الف) تا ۳ (ب)، ۲۰ الف تا ۲۰ ص، ۳۵ تا ۳۹، ۳۹ تا ۴۶ و ۴۹ به یک بیمه‌گر، باید به عنوان ارجاع به ناشر یک ابزار مالی دارای ویژگی مشارکت اختیاری نیز تفسیر شود.

۶. قرارداد بیمه اتکایی، نوعی قرارداد بیمه است. بنابراین، در این استاندارد تمام ارجاعات به قراردادهای بیمه، برای قراردادهای بیمه اتکایی نیز کاربرد دارد.

ابزارهای مشتقه تعبیه‌شده

۷. طبق استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۹، واحد تجاری ملزم به جدا کردن برخی ابزارهای مشتقه تعبیه‌شده از قرارداد میزبان، اندازه‌گیری آنها به ارزش منصفانه و منظور نمودن تغییرات ارزش منصفانه در سود یا زیان دوره می‌باشد. برای ابزارهای مشتقه تعبیه‌شده در قرارداد بیمه، استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۹ کاربرد دارد، مگر اینکه ابزار مشتقه تعبیه‌شده، خود، یک قرارداد بیمه باشد.

۸. به عنوان یک استثنا بر الزامات استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۹، ضرورتی ندارد که بیمه‌گر، اختیار بیمه‌گذار در فسخ قرارداد بیمه به مبلغ ثابت (یا مبلغ مبتنی بر مبلغ ثابت و نرخ بهره) را تفکیک کند و به ارزش منصفانه اندازه‌گیری نماید، حتی اگر قیمت اعمال متفاوت از مبلغ دفتری بدهی بیمه‌ای میزبان باشد. با این وجود، در صورتی الزامات استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۹ در مورد اختیار فروش یا اختیار فسخ نقدی تعبیه‌شده در قرارداد بیمه کاربرد دارد که ارزش فسخ، در واکنش به تغییر در یک متغیر مالی (مانند قیمت یا شاخص سهام یا کالا)، یا یک متغیر غیر مالی که مختص یک طرف قرارداد نیست، تغییر کند. افزون بر این، در صورتی که توانایی دارنده برای اعمال اختیار فروش یا اختیار واگذاری نقدی، بر اثر تغییر در چنین متغیری بالفعل شود، الزامات مزبور کاربرد دارد (برای مثال، اختیار فروشی که در صورت رسیدن شاخص بازار سهام به سطحی معین، قابل اعمال می‌شود).

۹. بند ۸، در مورد اختیار فسخ ابزار مالی دارای ویژگی مشارکت اختیاری نیز کاربرد دارد.

تفکیک اجزای سپرده

۱۰. برخی قراردادهای بیمه شامل هر دو جزء بیمه و جزء سپرده است. در موارد زیر، بیمه‌گر ملزم یا مجاز به تفکیک اجزای مزبور است:

الف. در صورت احراز هر دو شرط زیر، تفکیک الزامی است:

۱. بیمه‌گر بتواند جزء سپرده (شامل هر گونه اختیار فسخ تعبیه‌شده) را جداگانه (یعنی بدون در نظر گرفتن جزء بیمه) اندازه‌گیری کند.

۲. رویه‌های حسابداری بیمه‌گر، به طریقی دیگر آن را ملزم به شناسایی تمام تعهدات و حقوق ناشی از جزء سپرده نکند.

ب. در صورتی تفکیک مجاز است، اما الزامی نیست، که بیمه‌گر بتواند جزء سپرده را جداگانه، همانند مورد مندرج در (الف) (۱)، اندازه‌گیری کند، اما رویه‌های حسابداری، آن را ملزم نماید تمام تعهدات و حقوق ناشی از جزء سپرده را صرف نظر از مبنای مورد استفاده برای اندازه‌گیری حقوق و تعهدات مزبور، شناسایی کند.

پ. اگر بیمه‌گر نتواند جزء سپرده را جداگانه، همانند (الف) (۱) اندازه‌گیری کند، تفکیک ممنوع است.

۱۱. مورد زیر، مثالی است که رویه‌های حسابداری بیمه‌گر، آن را ملزم به شناسایی تمام تعهدات ناشی از جزء سپرده نمی‌کند. بیمه‌گر واگذارنده، جبران خسارت را از بیمه‌گر اتکایی دریافت می‌کند، اما قرارداد مزبور بیمه‌گر واگذارنده را متعهد می‌نماید که در سالهای آتی، خسارت را بازپرداخت کند. این تعهد، ناشی از جزء سپرده است. اگر رویه‌های حسابداری بیمه‌گر واگذارنده، بدون شناسایی تعهد مربوط، شناسایی جبران خسارت را به عنوان درآمد مجاز کند، تفکیک الزامی است.

استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۴ قراردادهای بیمه

۱۲. به منظور تفکیک یک قرارداد، بیمه‌گر باید:

- الف. این استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی را برای جزء بیمه بکار گیرد.
- ب. استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۹ را برای جزء سپرده بکار گیرد.

شناخت و اندازه‌گیری

معافیت موقت از برخی استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی

۱۳. بندهای ۱۰ تا ۱۲ استاندارد بین‌المللی حسابداری ۸ رویه‌های حسابداری، تغییر در برآوردهای حسابداری و اشتباهات، معیارهای قابل استفاده توسط واحد تجاری برای ایجاد رویه حسابداری در مواردی که هیچ استاندارد بطور خاص برای یک قلم کاربرد ندارد را تعیین می‌کند. با این وجود، این استاندارد، بیمه‌گر را از بکارگیری آن معیارها در مورد رویه‌های حسابداری خود برای موارد زیر، معاف می‌کند:

الف. قراردادهای بیمه که بیمه‌گر صادر می‌کند (شامل مخارج تحصیل مربوط و داراییهای نامشهود مربوط، مانند موارد مطرح در بندهای ۳۱ و ۳۲)؛ و

ب. قراردادهای بیمه اتکایی که بیمه‌گر نگهداری می‌کند.

۱۴. با این وجود، این استاندارد بیمه‌گر را از بکارگیری برخی معیارهای مندرج در بندهای ۱۰ تا ۱۲ استاندارد بین‌المللی حسابداری ۸ معاف نمی‌کند. بطور خاص، یک بیمه‌گر:

الف. نباید هیچ ذخیره‌ای به عنوان بدهی در خصوص ادعاهای احتمالی آتی ناشی از قراردادهای بیمه‌ای شناسایی کند که در پایان دوره گزارشگری وجود ندارند (مانند ذخایر حوادث طبیعی و ذخایر برابری).

ب. باید آزمون کفایت بدهی، مندرج در بندهای ۱۵ تا ۱۹ را اجرا کند.

پ. تنها در صورتی باید بدهی بیمه‌ای (یا بخشی از بدهی بیمه‌ای) را از صورت وضعیت مالی خود حذف کند که آن بدهی خاتمه یابد، یعنی هنگامی که تعهد مشخص شده در قرارداد، ایفا یا فسخ یا منقضی شده باشد.

ت. نباید موارد زیر را تهاثر کند:

۱. داراییهای بیمه اتکایی در مقابل بدهیهای بیمه‌ای مربوط؛ یا

۲. درآمد یا هزینه ناشی از قراردادهای بیمه اتکایی در مقابل هزینه یا درآمد ناشی از قراردادهای بیمه مربوط.

ث. باید کاهش ارزش داراییهای بیمه اتکایی خود را بررسی کند (به بند ۲۰ مراجعه شود).

آزمون کفایت بدهی

۱۵. بیمه‌گر باید در پایان هر دوره گزارشگری، با استفاده از برآوردهای فعلی از جریانهای نقدی آتی طبق قراردادهای بیمه خود، کفایت بدهیهای بیمه‌ای شناسایی شده را ارزیابی کند. اگر ارزیابی مزبور نشان دهد که مبلغ دفتری بدهیهای بیمه‌ای (پس از کسر مخارج تحصیل انتقالی مربوط و داراییهای نامشهود مربوط، مانند موارد مطرح شده در بندهای ۳۱ و ۳۲) با توجه به جریانهای نقدی آتی برآوردی کافی نیست، تمام کسری باید در سود یا زیان دوره شناسایی شود.

۱۶. در صورتی که بیمه‌گر، آزمون کفایت بدهی را با رعایت حداقل الزامات مشخص شده انجام دهد، این استاندارد الزامات بیشتری را مقرر نمی‌دارد. حداقل الزامات شامل موارد زیر است:

الف. آزمون مزبور، برآوردهای فعلی از تمام جریانهای نقدی قراردادی و جریانهای نقدی مربوط، مانند مخارج رسیدگی به ادعاها و نیز جریانهای نقدی ناشی از اختیارات تعبیه شده و تضمینها را در نظر بگیرد.

ب. در صورتی که آزمون نشان دهد مبلغ بدهی ناکافی است، تمام کسری در سود یا زیان دوره شناسایی شود.

استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۴ قراردادهای بیمه

۱۷. اگر رویه‌های حسابداری بیمه‌گر، مستلزم آزمون کفایت بدهی با رعایت حداقل الزامات بند ۱۶ نباشد، بیمه‌گر باید:
- الف. مبلغ دفتری بدهیهای بیمه‌ای مربوط^۱ را پس از کسر مبلغ دفتری موارد زیر، تعیین کند:
۱. هرگونه مخارج تحصیل انتقالی مربوط؛ و
 ۲. هرگونه دارایی نامشهود مربوط، مانند آنچه در ترکیب تجاری یا واگذاری پرتفوی تحصیل شده است (به بندهای ۳۱ و ۳۲ مراجعه شود). با وجود این، داراییهای بیمه اتکایی مربوط، در نظر گرفته نمی‌شود زیرا بیمه‌گر آنها را جداگانه به حساب منظور می‌کند (به بند ۲۰ مراجعه شود).
- ب. تعیین کند آیا مبلغ مندرج در قسمت (الف)، کمتر از مبلغ دفتری است که در صورت قرار گرفتن بدهیهای بیمه‌ای مربوط در دامنه کاربرد استاندارد بین‌المللی حسابداری ۳۷، الزامی می‌شد یا خیر. اگر مبلغ مزبور کمتر باشد، بیمه‌گر باید تمام اختلاف حاصل را در سود یا زیان دوره شناسایی کند و مبلغ دفتری مخارج تحصیل انتقالی مربوط یا داراییهای نامشهود مربوط را کاهش دهد یا مبلغ دفتری بدهیهای بیمه‌ای مربوط را افزایش دهد.
۱۸. چنانچه در آزمون کفایت بدهی بیمه‌گر، حداقل الزامات بند ۱۶ رعایت شده باشد، این آزمون در سطح تجمعی مشخص شده در آن آزمون انجام می‌شود. اگر در آزمون کفایت بدهی بیمه‌گر، حداقل الزامات مزبور رعایت نشده باشد، مقایسه مذکور در بند ۱۷، باید در سطح پرتفویی از قراردادها انجام شود که در معرض ریسکهای نسبتاً مشابه هستند و با یکدیگر به صورت پرتفویی واحد مدیریت می‌شوند.
۱۹. مبلغ اشاره‌شده در بند ۱۷ (ب) (یعنی نتیجه بکارگیری استاندارد بین‌المللی حسابداری ۳۷)، تنها در صورتی باید منعکس‌کننده حاشیه سود سرمایه‌گذاری آتی باشد (به بندهای ۲۷ تا ۲۹ مراجعه شود) که مبلغ اشاره‌شده در بند ۱۷ (الف) نیز آن سودها را منعکس کند.
- کاهش ارزش داراییهای بیمه اتکایی**
۲۰. اگر دارایی بیمه اتکایی بیمه‌گر واگذارنده، کاهش ارزش داشته باشد، بیمه‌گر واگذارنده باید مبلغ دفتری آن را کاهش دهد و زیان کاهش ارزش را در سود یا زیان دوره شناسایی کند. دارایی بیمه اتکایی تنها در صورتی کاهش ارزش دارد که:
- الف. در نتیجه رویدادی که پس از شناخت اولیه دارایی بیمه اتکایی واقع شده است، شواهد عینی وجود داشته باشد مبنی بر اینکه بیمه‌گر واگذارنده، تمام مبالغ طلب خود را طبق شرایط قرارداد دریافت نخواهد کرد؛ و
- ب. رویداد مزبور، بر مبالغی که بیمه‌گر واگذارنده از بیمه‌گر اتکایی دریافت خواهد کرد، اثری داشته باشد که به گونه‌ای قابل اتکا، اندازه‌گیری شود.

معافیت موقت از استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۹

- ۲۰الف. در استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۹، حسابداری ابزارهای مالی مطرح شده است و برای دوره‌های سالانه‌ای که از اول ژانویه سال ۲۰۱۸ یا پس از آن شروع می‌شود، لازم‌الاجرا است. با وجود این، برای بیمه‌گری که معیارهای مندرج در بند ۲۰ب را احراز می‌کند، این استاندارد معافیتی موقت فراهم می‌آورد و بیمه‌گر را مجاز می‌کند، اما ملزم نمی‌کند، برای دوره‌های سالانه‌ای که قبل از اول ژانویه سال ۲۰۲۱ شروع می‌شود، استاندارد بین‌المللی حسابداری ۳۹ ابزارهای مالی: شناخت و اندازه‌گیری را به جای استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۹ بکار گیرد. بیمه‌گری که معافیت موقت از استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۹ را بکار می‌گیرد، باید:
- الف. الزامات مندرج در استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۹ را که برای ارائه افشاهای الزامی طبق بندهای ۳۹ب تا ۳۹د این استاندارد ضروری است، مورد استفاده قرار دهد؛ و
- ب. به استثنای موارد توصیف‌شده در بندهای ۲۰الف تا ۲۰ص، ۳۹ب تا ۳۹د و ۴۶ تا ۴۷ این استاندارد، سایر استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی مرتبط را برای ابزارهای مالی خود بکار گیرد.

۱. بدهیهای بیمه‌ای مربوط، آن دسته از بدهیهای بیمه‌ای (و مخارج تحصیل انتقالی مربوط و داراییهای نامشهود مربوط) است که رویه‌های حسابداری بیمه‌گر در مورد آنها، مستلزم آزمون کفایت بدهی با رعایت حداقل الزامات بند ۱۶ نباشد.

استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۴

قراردادهای بیمه

۲۰. بیمه‌گر تنها در صورتی می‌تواند معافیت موقت از استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۹ را بکار گیرد که:
- الف. به جز الزامات ارائه سودها و زیانهای مرتبط با بدهیهای مالی اختصاص‌یافته به ارزش منصفانه از طریق سود یا زیان دوره مندرج در بندهای ۵.۷.۱ (پ)، ۵.۷.۷ تا ۵.۷.۹، ۷.۲.۱۴ و ۵.۷.۵ تا ۵.۷.۲۰ استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۹، قبلاً هیچ نسخه‌ای از استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۹ را بکار نکرده باشد؛ و
- ب. در تاریخ گزارشگری سالانه‌ای که بلافاصله قبل از اول آوریل سال ۲۰۱۶ می‌باشد یا در تاریخ گزارشگری سالانه بعدی که طبق بند ۲۰ ج مشخص می‌شود، فعالیتهای آن طبق توصیف بند ۲۰، اساساً مرتبط با بیمه باشد.
۲۰. بیمه‌گری که معافیت موقت از استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۹ را بکار می‌گیرد، مجاز است تنها بکارگیری الزامات ارائه سودها و زیانهای مرتبط با بدهیهای مالی اختصاص‌یافته به ارزش منصفانه از طریق سود یا زیان دوره، مندرج در بندهای ۵.۷.۱ (پ)، ۵.۷.۷ تا ۵.۷.۹، ۷.۲.۱۴ و ۵.۷.۵ تا ۵.۷.۲۰ استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۹، را انتخاب کند. چنانچه بیمه‌گر بکارگیری این الزامات را انتخاب کند، باید شرایط گذار مربوط در استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۹ را بکار گیرد و این موضوع را که آن الزامات را بکار گرفته است، افشا کند و بطور مستمر افشاهای مربوط تعیین‌شده در بندهای ۱۰ تا ۱۱ استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۷ (اصلاح‌شده به موجب استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۹ (۲۰۱۰)) را ارائه نماید.
۲۰. فعالیتهای بیمه‌گر تنها در صورتی اساساً مرتبط با بیمه است که:
- الف. مبلغ دفتری بدهیهای ناشی از قراردادهایی که در دامنه کاربرد این استاندارد قرار می‌گیرند، که شامل جزء سپرده‌ای یا ابزارهای مشتقه تعبیه‌شده تفکیک‌شده از قرارداد بیمه با بکارگیری بندهای ۷ تا ۱۲ این استاندارد می‌باشند، در مقایسه با کل مبلغ دفتری تمام بدهیهای آن بااهمیت باشد؛ و
- ب. نسبت کل مبلغ دفتری بدهیهای مرتبط با بیمه (به بند ۲۰ ث مراجعه شود) به کل مبلغ دفتری تمام بدهیهای آن:
۱. بزرگتر از ۹۰ درصد باشد؛ یا
 ۲. حداکثر ۹۰ درصد، اما بزرگتر از ۸۰ درصد باشد و بیمه‌گر به فعالیت بااهمیت غیرمرتبط با بیمه اشتغال نداشته باشد (به بند ۲۰ ج مراجعه شود).
۲۰. ث. برای مقاصد بکارگیری بند ۲۰ (ب)، بدهیهای مرتبط با بیمه شامل موارد زیر است:
- الف. بدهیهای ناشی از قراردادهایی که در دامنه کاربرد این استاندارد قرار می‌گیرند، طبق توصیف بند ۲۰ (الف)؛
- ب. بدهیهای مرتبط با قرارداد سرمایه‌گذاری غیرمشتقه که با بکارگیری استاندارد بین‌المللی حسابداری ۳۹، به ارزش منصفانه از طریق سود یا زیان دوره اندازه‌گیری شده‌اند (شامل بدهیهای اختصاص‌یافته به ارزش منصفانه از طریق سود یا زیان دوره که بیمه‌گر، الزامات مندرج در استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۹ را برای ارائه سودها و زیانهای آنها بکار می‌گیرد (به بندهای ۲۰ (الف) و ۲۰ پ مراجعه شود))؛ و
- پ. بدهیهایی که دلیل ایجاد آنها این است که بیمه‌گر، قراردادهای مندرج در موارد (الف) و (ب) را صادر یا تعهدات ناشی از آن قراردادهای را ایفا کرده است. مثالی از این بدهیها شامل ابزارهای مشتقه استفاده‌شده برای کاهش ریسک ناشی از آن قراردادهای داراییهای پشتوانه آن قراردادهای بدهیهای مالیات بر درآمد مربوط مانند بدهیهای مالیات انتقالی بابت تفاوتهای موقتی مشمول مالیات مربوط به بدهیهای ناشی از آن قراردادهای و ابزارهای بدهی منتشرشده‌ای است که در سرمایه قانونی بیمه‌گر منظور شده است.
۲۰. ج. برای مقاصد بکارگیری بند ۲۰ (ب) (۲)، به منظور ارزیابی اینکه بیمه‌گر به فعالیتهای غیربیمه‌ای بااهمیت اشتغال دارد یا خیر، بیمه‌گر باید به موارد زیر توجه کند:
- الف. تنها فعالیتهایی را در نظر بگیرد که ممکن است منجر به کسب درآمد و تحمل هزینه شود؛ و
- ب. عوامل کمی یا کیفی (یا هر دو)، شامل اطلاعات در دسترس عمومی از جمله نوع صنعتی که استفاده‌کنندگان صورتهای مالی برای بیمه‌گر بکار می‌گیرند.

۱. هیئت، نسخه‌های متوالی استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۹ را در سالهای ۲۰۰۹، ۲۰۱۰، ۲۰۱۳ و ۲۰۱۴ منتشر کرد.

استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۴ قراردادهای بیمه

۲۰. ج. طبق بند ۲۰ب(ب)، واحد تجاری باید ارزیابی کند که آیا در تاریخ گزارشگری سالانه‌ای که بلافاصله قبل از اول آوریل سال ۲۰۱۶ قرار می‌گیرد، شرایط معافیت موقت از استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۹ را احراز می‌کند یا خیر. پس از آن تاریخ:

الف. واحد تجاری که قبلاً شرایط معافیت موقت از استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۹ را احراز کرده است، تنها در صورت وجود تغییر در فعالیتهای واحد تجاری طبق توصیف بندهای ۲۰ح تا ۲۰خ طی دوره سالانه منتهی به تاریخ گزارشگری بعدی، باید مجدداً ارزیابی کند که آیا در آن دوره فعالیتهای واحد تجاری عمدتاً مرتبط با بیمه بوده است یا خیر.

ب. واحد تجاری که قبلاً شرایط معافیت موقت از استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۹ را احراز نکرده است، تنها در صورت وجود تغییر در فعالیتهای واحد تجاری طبق توصیف بندهای ۲۰ح تا ۲۰خ طی دوره سالانه منتهی به تاریخ گزارشگری بعدی قبل از ۳۱ دسامبر سال ۲۰۱۸، مجاز است مجدداً ارزیابی کند که آیا در آن دوره فعالیتهای واحد تجاری عمدتاً مرتبط با بیمه بوده است یا خیر.

۲۰. ح. برای مقاصد بکارگیری بند ۲۰ج، منظور از تغییر در فعالیتهای واحد تجاری، تغییری است که:

الف. در نتیجه تغییرات درون‌سازمانی یا برون‌سازمانی، به وسیله مدیریت ارشد واحد تجاری تعیین شده باشد؛

ب. بر عملیات واحد تجاری تأثیر عمده‌ای بگذارد؛ و

پ. برای اشخاص برون‌سازمانی، قابل اثبات باشد.

بر این اساس، چنین تغییری تنها زمانی واقع می‌شود که واحد تجاری اجرای فعالیتی را شروع یا متوقف کند که بر عملیات آن تأثیر عمده‌ای داشته باشد یا تغییر بالهیمیتی در اندازه یکی از فعالیتهای آن ایجاد کند؛ برای مثال، زمانی که واحد تجاری یک خط تجاری را تحصیل می‌کند، واگذار می‌نماید یا به آن خاتمه می‌دهد.

۲۰. خ. انتظار می‌رود تغییر در فعالیتهای واحد تجاری طبق توصیف بند ۲۰ح، بسیار نادر باشد. موارد زیر، تغییر در فعالیتهای واحد تجاری برای مقاصد بکارگیری بند ۲۰ج، محسوب نمی‌شود:

الف. تغییر در ساختار تأمین مالی واحد تجاری که به خودی خود، بر فعالیتهایی که واحد تجاری از آنها در آمد کسب می‌کند یا متحمل هزینه می‌شود، تأثیری ندارد.

ب. طرح واحد تجاری برای فروش یک خط تجاری، حتی اگر داراییها و بدهیهای آن طبق استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۵ داراییهای غیرجاری نگهداری شده برای فروش و عملیات متوقف شده به عنوان نگهداری شده برای فروش طبقه‌بندی شده باشد. طرح فروش یک خط تجاری، حتی اگر هنوز تأثیری بر بدهیهای شناسایی شده در صورت وضعیت مالی نگذاشته باشد، می‌تواند فعالیتهای واحد تجاری را تغییر دهد و موجب ارزیابی مجدد آنها در آینده شود.

۲۰. د. اگر واحد تجاری در نتیجه ارزیابی مجدد، شرایط معافیت موقت از استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۹ را دیگر احراز نکند (به بند ۲۰ج(الف) مراجعه شود)، تنها تا پایان دوره سالانه‌ای که بلافاصله پس از آن ارزیابی مجدد شروع می‌شود مجاز است بکارگیری معافیت موقت از استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۹ را ادامه دهد. با وجود این، واحد تجاری باید استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۹ را برای دوره‌های سالانه‌ای که از اول ژانویه سال ۲۰۲۱ یا پس از آن شروع می‌شود، بکار گیرد. برای مثال، اگر واحد تجاری تعیین کند که با بکارگیری بند ۲۰ج(الف) در ۳۱ دسامبر سال ۲۰۱۸ (پایان دوره سالانه آن)، شرایط معافیت موقت از استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۹ را دیگر احراز نمی‌کند، مجاز است بکارگیری معافیت موقت از استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۹ را تنها تا ۳۱ دسامبر سال ۲۰۱۹ ادامه دهد.

۲۰. ذ. بیمه‌گری که قبلاً بکارگیری معافیت موقت از استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۹ را انتخاب کرده، ممکن است در شروع هر یک از دوره‌های سالانه بعدی، برای بکارگیری استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۹ انتخابی برگشت‌ناپذیر انجام دهد.

واحد تجاری پذیرنده

۲۰. ر. واحد تجاری پذیرنده طبق تعریف استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۱ پذیرش استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی برای نخستین بار، تنها در صورتی ممکن است معافیت موقت از استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۹ طبق بند ۲۰الف را بکار گیرد که معیارهای مندرج در بند ۲۰ب احراز شود. در بکارگیری بند ۲۰ب(ب)، واحد تجاری پذیرنده باید مبالغ دفتری تعیین شده طبق استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی را در تاریخ معین شده در آن بند مورد استفاده قرار دهد.

استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۴

قراردادهای بیمه

۲۰. استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۱، دربردارنده الزامات و معافیهایی قابل استفاده برای یک واحد تجاری پذیرنده است. این الزامات و معافیهایی (برای مثال بندهای ۱۶ تا ۱۷ استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۱)، با الزامات بندهای ۲۰ الف تا ۲۰ ص و ۳۹ تا ۳۹ د این استاندارد تداخلی ندارد. برای مثال، الزامات و معافیهایی مندرج در استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۱، با این الزام که واحد تجاری پذیرنده باید معیارهای مندرج در بند ۲۰ را به منظور بکارگیری معافیت موقت از استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۹ احراز کند، تداخل ندارد.

۲۰. یک واحد تجاری پذیرنده که اطلاعات الزامی طبق بندهای ۳۹ ب تا ۳۹ را افشا می‌کند، باید الزامات و معافیهایی مندرج در استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۱ در ارتباط با انجام ارزیابیهای لازم برای آن موارد افشا را استفاده نماید.

معافیت موقت از برخی الزامات استاندارد بین‌المللی حسابداری ۲۸

۲۰. طبق بندهای ۳۵ تا ۳۶ استاندارد بین‌المللی حسابداری ۲۸ سرمایه‌گذاری در واحدهای تجاری وابسته و مشارکت خاص، واحد تجاری باید هنگام استفاده از روش ارزش ویژه، رویه‌های حسابداری یکنواختی را بکار گیرد. با این وجود، برای دوره‌های سالانه‌ای که قبل از اول ژانویه سال ۲۰۲۱ شروع می‌شود، واحد تجاری مجاز است، اما ملزم نیست، رویه‌های حسابداری مربوط بکار گرفته‌شده توسط واحد تجاری وابسته یا مشارکت خاص را به شرح زیر حفظ کند:

الف. واحد تجاری استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۹ را بکار می‌گیرد، اما واحد تجاری وابسته یا مشارکت خاص معافیت موقت از استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۹ را اعمال می‌کند؛ یا

ب. واحد تجاری معافیت موقت از استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۹ را اعمال می‌کند، اما واحد تجاری وابسته یا مشارکت خاص استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۹ را بکار می‌گیرد.

۲۰. هرگاه واحد تجاری برای به حساب منظور کردن سرمایه‌گذاری خود در واحد تجاری وابسته یا مشارکت خاص، از روش ارزش ویژه استفاده کند:

الف. در صورتی که قبلاً، در صورتهای مالی که در آنها روش ارزش ویژه برای آن واحد تجاری وابسته یا مشارکت خاص اعمال می‌شده است، استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۹ را بکار گرفته باشد (پس از انعکاس هرگونه تعدیل انجام‌شده توسط واحد تجاری)، بکارگیری استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۹ همچنان ادامه می‌یابد.

ب. در صورتی که قبلاً، در صورتهای مالی که در آنها روش ارزش ویژه برای آن واحد تجاری وابسته یا مشارکت خاص اعمال می‌شده است، استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۹ را بکار گرفته باشد (پس از انعکاس هرگونه تعدیل انجام‌شده توسط واحد تجاری)، ممکن است متعاقباً استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۹ را اعمال نماید.

۲۰. یک واحد تجاری ممکن است بندهای ۲۰ و ۲۰ ب را بطور جداگانه برای هر واحد تجاری وابسته یا مشارکت خاص بکار گیرد.

تغییر در رویه‌های حسابداری

۲۱. بندهای ۲۲ تا ۳۰، هم در مورد تغییرات انجام‌شده توسط بیمه‌گری که پیش از این استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی را بکار گرفته است و هم در مورد تغییرات انجام‌شده توسط بیمه‌گری که استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی را برای نخستین بار بکار می‌گیرد، اعمال می‌شود.

۲۲. بیمه‌گر تنها در صورتی می‌تواند رویه‌های حسابداری خود در مورد قراردادهای بیمه را تغییر دهد که آن تغییر، صورتهای مالی را در جهت رفع نیازهای تصمیم‌گیری اقتصادی استفاده‌کنندگان، مربوط‌تر کند و از قابلیت اتکای آن نکاهد یا آن را قابل اتکا تر کند و از مربوط بودن به آن نیازها نکاهد. بیمه‌گر باید طبق معیارهای استاندارد بین‌المللی حسابداری ۸، نسبت به مربوط بودن و قابل اتکا بودن قضاوت کند.

۲۳. به منظور توجیه تغییر در رویه‌های حسابداری قراردادهای بیمه، بیمه‌گر باید نشان دهد که تغییر مزبور، صورتهای مالی آن را به احراز معیارهای استاندارد بین‌المللی حسابداری ۸ نزدیک‌تر می‌کند، اما ضرورتی ندارد که تغییر با آن معیارها مطابقت کامل داشته باشد. موضوعات خاص زیر، در ادامه مورد بررسی قرار می‌گیرد:

الف. نرخهای جاری بهره (بند ۲۴)؛

ب. تداوم رویه‌های موجود (بند ۲۵)؛

پ. احتیاط (بند ۲۶)؛

ت. حاشیه سود سرمایه‌گذاری آتی (بندهای ۲۷ تا ۲۹)؛ و

ث. حسابداری سایه (بند ۳۰).

استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۴ قراردادهای بیمه

نرخهای جاری بهره در بازار

۲۴. بیمه‌گر مجاز است، اما ملزم نیست، رویه‌های حسابداری خود را به گونه‌ای تغییر دهد که بدهیهای بیمه‌ای اختصاص یافته^۱ را به منظور انعکاس نرخهای جاری بهره در بازار، تجدید اندازه‌گیری کند و تغییرات در آن بدهیها را در سود یا زیان دوره شناسایی نماید. در این زمان، ممکن است واحد تجاری رویه‌های حسابداری را بکار گیرد که برآوردها و مفروضات جاری دیگری را برای این بدهیها الزامی می‌کند. اختیار مندرج در این بند، به بیمه‌گر اجازه می‌دهد رویه‌های حسابداری خود را برای بدهیهای اختصاص یافته تغییر دهد، بدون اینکه آن رویه‌ها را برای تمام بدهیهای مشابه که استاندارد بین‌المللی حسابداری ۸، روش دیگری را برای آنها الزامی می‌کند، بطور یکنواخت بکار گیرد. در صورتی که بیمه‌گر، با اختیار خود بدهیهای اختصاص یافته را برای این منظور در نظر بگیرد، باید نرخهای جاری بهره در بازار (و در صورت کاربرد، سایر برآوردها و مفروضات جاری) را بطور یکنواخت در تمام دوره‌ها برای کلیه این بدهیها تا زمان خاتمه آنها بکار گیرد.

تداوم رویه‌های موجود

۲۵. بیمه‌گر ممکن است رویه‌های زیر را ادامه دهد، علی‌رغم اینکه بکارگیری این رویه‌ها، شرایط بند ۲۲ را احراز نکند:

الف. اندازه‌گیری بدهیهای بیمه‌ای بر مبنای تنزیل نشده.

ب. اندازه‌گیری حقوق قراردادی برای حق‌الزحمه‌های آتی مدیریت سرمایه‌گذاری به مبلغی بیش از ارزش منصفانه آنها، که از مقایسه با حق‌الزحمه‌های جاری درخواستی توسط سایر فعالان بازار بابت خدمات مشابه به دست آمده است. این احتمال وجود دارد که ارزش منصفانه در شروع حقوق قراردادی مزبور، با مخارج اولیه پرداخت شده برابر باشد، مگر اینکه حق‌الزحمه‌های آتی مدیریت سرمایه‌گذاری و مخارج مربوط، با موارد مشابه در بازار قابل مقایسه نباشد.

پ. استفاده از رویه‌های حسابداری غیریکنواخت برای قراردادهای بیمه (و مخارج تحصیل انتقالی مربوط و داراییهای نامشهود مربوط، در صورت وجود) واحدهای تجاری فرعی، به استثنای موارد مجاز طبق بند ۲۴. چنانچه آن رویه‌های حسابداری یکنواخت نباشد، در صورتی که تغییر، رویه‌های حسابداری را متنوع‌تر نکند و نیز سایر الزامات این استاندارد را احراز نماید، ممکن است بیمه‌گر آنها را تغییر دهد.

احتیاط

۲۶. ضرورتی ندارد بیمه‌گر، رویه‌های حسابداری خود در مورد قراردادهای بیمه را به منظور حذف احتیاط اضافی، تغییر دهد. با وجود این، در صورتی که بیمه‌گر در حال حاضر قراردادهای بیمه خود را با احتیاط کافی اندازه‌گیری می‌کند، نباید احتیاط بیشتری اعمال نماید.

حاشیه سودهای آتی سرمایه‌گذاری

۲۷. ضرورتی ندارد بیمه‌گر، رویه‌های حسابداری خود در مورد قراردادهای بیمه را به منظور حذف سودهای آتی سرمایه‌گذاری تغییر دهد. با این وجود، این پیش‌فرض قابل رد وجود دارد که در صورت بکارگیری رویه حسابداری که در اندازه‌گیری قراردادهای بیمه، سودهای آتی سرمایه‌گذاری را منعکس می‌کند، صورتهای مالی بیمه‌گر مربوط بودن و قابلیت اتکای کمتری خواهد داشت، مگر اینکه این سودها بر پرداختهای قراردادی اثر بگذارد. دو نمونه از رویه‌های حسابداری که منعکس‌کننده این سودها است، به شرح زیر می‌باشد:

الف. استفاده از نرخ تنزیلی که منعکس‌کننده بازده برآوردی داراییهای بیمه‌گر است؛ یا

ب. پیش‌بینی بازده آن داراییها با نرخ بازده برآوردی، تنزیل آن بازده‌های پیش‌بینی شده با نرخ متفاوت، و در نظر گرفتن نتیجه حاصل در اندازه‌گیری بدهی.

۲۸. بیمه‌گر تنها در صورتی می‌تواند پیش‌فرض قابل رد اشاره شده در بند ۲۷ را رد کند که سایر اجزای تغییر در رویه‌های حسابداری، مربوط بودن و قابل اتکا بودن صورتهای مالی آن را به اندازه‌ای افزایش دهد که نسبت به کاهش در مربوط بودن و قابل اتکا بودن حاصل از در نظر گرفتن سودهای آتی سرمایه‌گذاری بااهمیت باشد. برای مثال، فرض کنید رویه‌های حسابداری جاری بیمه‌گر در مورد قراردادهای بیمه، در شروع، شامل مجموعه مفروضات بسیار محتاطانه و نرخ تنزیل تعیین شده توسط مقررات‌گذار بدون توجه

۱. در این بند، بدهیهای بیمه‌ای شامل مخارج تحصیل انتقالی مربوط و داراییهای نامشهود مربوط، مانند مواردی که در بندهای ۳۱ و ۳۲ مورد بررسی قرار گرفت، می‌باشد.

مستقیم به شرایط بازار است و برخی اختیارات تعیبه شده و تضمینها را نادیده می‌گیرد. بیمه‌گر با روی آوردن به مبنای حسابداری جامع سرمایه‌گذار محور که بطور گسترده استفاده می‌شود و شامل موارد زیر است، صورتهای مالی خود را مربوط‌تر می‌کند و از قابل اتکا بودن آن نمی‌کاهد:

الف. برآوردها و مفروضات جاری؛

ب. تعدیل معقول (اما نه چندان محتاطانه) برای انعکاس ریسک و عدم اطمینان؛

پ. اندازه‌گیریهایی که منعکس‌کننده ارزش ذاتی و ارزش زمانی اختیارات تعیبه شده و تضمینها باشد؛ و

ت. نرخ جاری تنزیل در بازار، حتی اگر آن نرخ تنزیل منعکس‌کننده بازده برآوردی داراییهای بیمه‌گر باشد.

۲۹. در برخی رویکردهای اندازه‌گیری، برای تعیین ارزش فعلی سودهای آتی، از نرخ تنزیل استفاده می‌شود. این سود با استفاده از یک فرمول، به دوره‌های مختلف تخصیص می‌یابد. در این رویکردها، نرخ تنزیل تنها بطور غیرمستقیم بر اندازه‌گیری بدهی اثر می‌گذارد. به ویژه، استفاده از نرخ تنزیلی که کمتر مناسب است، بر اندازه‌گیری بدهی در آغاز ایجاد آن اثر محدودی دارد یا اثری ندارد. اما در سایر رویکردها، نرخ تنزیل بطور مستقیم نحوه اندازه‌گیری بدهی را تعیین می‌کند. در مورد اخیر، از آنجا که استفاده از نرخ تنزیل مبتنی بر دارایی، آثار بااهمیت‌تری دارد، بعید است که بیمه‌گر بتواند پیش‌فرض قابل رد اشاره شده در بند ۲۷ را رد کند.

حسابداری سایه

۳۰. در برخی مدل‌های حسابداری، سودها یا زیانهای تحقق‌یافته داراییهای بیمه‌گر، بر اندازه‌گیری برخی یا تمام (الف) بدهیهای بیمه‌ای آن، (ب) مخارج تحصیل انتقالی مربوط و (پ) داراییهای نامشهود مربوط مانند موارد اشاره شده در بندهای ۳۱ و ۳۲، اثر مستقیم دارد. بیمه‌گر مجاز است، اما ملزم نیست، رویه‌های حسابداری خود را به گونه‌ای تغییر دهد که سود یا زیان شناسایی شده تحقق نیافته دارایی، بر آن اندازه‌گیریها همانند سود یا زیان تحقق‌یافته، تأثیر بگذارد. تنها در صورت شناسایی سودها یا زیانهای تحقق نیافته در سایر اقلام سود و زیان جامع، تعدیل مرتبط با بدهی بیمه‌ای (یا مخارج تحصیل انتقالی یا داراییهای نامشهود) باید در سایر اقلام سود و زیان جامع شناسایی شود. برخی مواقع، این نحوه عمل، "حسابداری سایه" نامیده می‌شود.

قراردادهای بیمه تحصیل شده در ترکیب تجاری یا انتقال پرتفوی

۳۱. بیمه‌گر به منظور انطباق با استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۳، باید در تاریخ تحصیل، بدهیهای بیمه‌ای تعهدشده و داراییهای بیمه‌ای تحصیل‌شده در ترکیب تجاری را به ارزش منصفانه اندازه‌گیری کند. با این وجود، بیمه‌گر مجاز است، اما ملزم نیست، از یک شیوه ارائه تفصیلی استفاده نماید که ارزش منصفانه قراردادهای بیمه تحصیل‌شده را به دو جزء تفکیک می‌کند:

الف. بدهی اندازه‌گیری‌شده طبق رویه‌های حسابداری بیمه‌گر برای قراردادهای بیمه‌ای صادرشده؛ و

ب. دارایی نامشهود که بیانگر تفاوت بین (۱) ارزش منصفانه حقوق بیمه‌ای قراردادی تحصیل‌شده و تعهدات بیمه‌ای تقبل‌شده و (۲) مبلغ مندرج در قسمت (الف) باشد. اندازه‌گیری بعدی این دارایی باید مطابق با اندازه‌گیری بدهی بیمه‌ای مربوط باشد.

۳۲. بیمه‌گر تحصیل‌کننده پرتفویی از قراردادهای بیمه، می‌تواند از شیوه ارائه تفصیلی مطرح‌شده در بند ۳۱ استفاده کند.

۳۳. داراییهای نامشهود اشاره‌شده در بندهای ۳۱ و ۳۲، از دامنه کاربرد استاندارد بین‌المللی حسابداری ۳۶ کاهش ارزش داراییها و استاندارد بین‌المللی حسابداری ۳۸ مستثنی شده است. با این وجود، استاندارد بین‌المللی حسابداری ۳۶ و استاندارد بین‌المللی حسابداری ۳۸ در مورد فهرست مشتریان و روابط با مشتریان که منعکس‌کننده انتظارات از قراردادهای آتی است و بخشی از حقوق بیمه‌ای قراردادی و تعهدات بیمه‌ای قراردادی موجود در تاریخ ترکیب تجاری یا واگذاری پرتفوی نمی‌باشد، کاربرد دارد.

ویژگیهای مشارکت اختیاری

ویژگیهای مشارکت اختیاری در قراردادهای بیمه

۳۴. برخی قراردادهای بیمه، علاوه بر جزء تضمین‌شده، دارای ویژگی مشارکت اختیاری هستند. صادرکننده این قرارداد:

الف. می‌تواند، اما ضرورت ندارد، جزء تضمین‌شده را جدا از ویژگی مشارکت اختیاری شناسایی کند. اگر صادرکننده آنها را جداگانه شناسایی نکند، باید کل قرارداد را به عنوان بدهی طبقه‌بندی نماید. اگر صادرکننده آنها را جداگانه طبقه‌بندی کند، باید جزء تضمین‌شده به عنوان بدهی طبقه‌بندی شود.

استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۴

قراردادهای بیمه

ب. در صورتی که ویژگی مشارکت اختیاری را جدا از جزء تضمین شده شناسایی کند، باید آن ویژگی را به عنوان بدهی یا جزء جداگانه‌ای از حقوق مالکانه طبقه‌بندی کند. این استاندارد مشخص نمی‌کند که صادرکننده چگونه آن ویژگی را به عنوان بدهی یا حقوق مالکانه تعیین می‌کند. ممکن است صادرکننده، آن ویژگی را به اجزای بدهی و حقوق مالکانه تفکیک کند که باید برای آن تفکیک، رویه حسابداری یکنواختی استفاده نماید. صادرکننده نباید ویژگی مزبور را در قالب یک طبقه میانی که نه بدهی است و نه حقوق مالکانه، طبقه‌بندی کند.

پ. ممکن است تمام حق بیمه‌های دریافتی را بدون تفکیک بخشی که به جزء حقوق مالکانه مربوط است، به عنوان درآمد عملیاتی شناسایی کند. تغییرات حاصل در جزء تضمین شده و بخش ویژگی مشارکت اختیاری که به عنوان بدهی طبقه‌بندی می‌شود، باید در سود یا زیان دوره شناسایی گردد. هرگاه بخشی از ویژگی مشارکت اختیاری یا تمام آن در حقوق مالکانه طبقه‌بندی شود، ممکن است بخشی از سود یا زیان دوره، قابل انتساب به آن ویژگی باشد (به همان ترتیب که یک بخش می‌تواند قابل انتساب به منافع فاقد حق کنترل باشد). صادرکننده باید بخشی از سود یا زیان دوره را که قابل انتساب به هر یک از اجزای مالکانه ویژگی مشارکت اختیاری است، به عنوان تخصیص سود یا زیان دوره، نه به عنوان هزینه یا درآمد، شناسایی کند (به استاندارد بین‌المللی حسابداری ۱ ارائه صورتهای مالی مراجعه شود).

ت. در صورتی که قرارداد، دارای ابزار مشتقه تعیبه شده در دامنه کاربرد استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۹ باشد، باید استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۹ را برای آن ابزار مشتقه تعیبه شده بکار گیرد.

ث. در تمام مواردی که در بندهای ۱۴ تا ۲۰ و ۳۴ (الف) تا (د) به آنها اشاره نشده است، باید رویه‌های حسابداری فعلی خود را برای این قراردادها ادامه دهد، مگر اینکه آن رویه‌های حسابداری را به گونه‌ای تغییر دهد که منطبق با بندهای ۲۱ تا ۳۰ باشد.

ویژگیهای مشارکت اختیاری در ابزارهای مالی

۳۵. الزامات مندرج در بند ۳۴، در مورد ابزار مالی که دارای ویژگی مشارکت اختیاری می‌باشد، نیز کاربرد دارد. افزون بر این:

الف. در صورتی که صادرکننده، کل ویژگی مشارکت اختیاری را به عنوان بدهی طبقه‌بندی کند، باید آزمون کفایت بدهی مندرج در بندهای ۱۵ تا ۱۹ را برای کل قرارداد (یعنی هم جزء تضمین شده و هم ویژگی مشارکت اختیاری) انجام دهد. ضرورتی ندارد که صادرکننده، مبلغ ناشی از بکارگیری استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۹ برای جزء تضمین شده را تعیین کند.

ب. در صورتی که صادرکننده، تمام یا بخشی از آن ویژگی را به عنوان جزء جداگانه حقوق مالکانه طبقه‌بندی کند، بدهی شناسایی شده برای کل قرارداد، نباید کمتر از مبلغی باشد که از بکارگیری استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۹ برای جزء تضمین شده حاصل می‌شود. مبلغ مزبور باید شامل ارزش ذاتی اختیار واگذاری قرارداد باشد، اما در صورتی که بند ۹، اندازه‌گیری آن اختیار به ارزش منصفانه را معاف کرده باشد، ضرورت ندارد ارزش زمانی آن به حساب گرفته شود. ضرورتی ندارد که صادرکننده، مبلغ ناشی از بکارگیری استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۹ را برای جزء تضمین شده افشا کند یا آن مبلغ را جداگانه ارائه نماید. افزون بر این، در صورتی که مجموع بدهی شناسایی شده به وضوح بالاتر باشد، ضرورتی ندارد که صادرکننده آن مبلغ را جداگانه تعیین کند.

پ. اگرچه این قراردادها ابزارهای مالی هستند، صادرکننده می‌تواند همچنان حق بیمه‌های آن قراردادها را به عنوان درآمد عملیاتی شناسایی کند و افزایش در مبلغ دفتری بدهی را به عنوان هزینه شناسایی نماید.

ت. اگرچه این قراردادها ابزارهای مالی هستند، صادرکننده‌ای که بند ۲۰ (ب) استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۷ را برای قراردادهای با ویژگی مشارکت اختیاری بکار می‌گیرد، باید تمام هزینه بهره شناسایی شده در سود یا زیان دوره را افشا کند، اما لازم نیست این هزینه بهره را با استفاده از روش بهره مؤثر محاسبه نماید.

۳۵الف. ناشر یک ابزار مالی دربردارنده ویژگی مشارکت اختیاری نیز می‌تواند از معافتهای موقت مندرج در بندهای ۲۰الف، ۲۰ر و ۲۰س و رویکرد پوششی مندرج در بند ۳۵ب، استفاده کند. براین اساس، تمام موارد ارجاع در بندهای ۳الف) تا ۳ب)، ۲۰الف تا ۲۰ص، ۳۵ب تا ۳۵ز، ۳۹ب تا ۳۹ز و ۴۶ تا ۴۹ به بیمه‌گر، باید ارجاع به ناشر ابزارهای مالی دربردارنده شامل ویژگی مشارکت اختیاری تفسیر شود.

رویکرد پوششی

۳۵. یک بیمه‌گر مجاز است، اما ملزم نیست، رویکرد پوششی را برای داراییهای مالی اختصاص یافته بکار گیرد. بیمه‌گری که رویکرد پوششی را بکار می‌گیرد، باید:

الف. مبلغی را بین سود یا زیان دوره و سایر اقلام سود و زیان جامع تجدید طبقه‌بندی کند که موجب می‌شود سود یا زیان مربوط به داراییهای مالی اختصاص یافته در پایان دوره گزارشگری برابر با مبلغی شود که گویی بیمه‌گر، برای داراییهای مالی اختصاص یافته، استاندارد بین‌المللی حسابداری ۳۹ را استفاده کرده است. بر این اساس، مبلغ تجدید طبقه‌بندی شده برابر با اختلاف بین دو مورد زیر است:

۱. مبلغ گزارش شده در سود یا زیان دوره برای داراییهای مالی اختصاص یافته با بکارگیری استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۹؛ و

۲. مبلغی که در صورت بکارگیری استاندارد بین‌المللی حسابداری ۳۹ توسط بیمه‌گر، در ارتباط با داراییهای مالی اختصاص یافته، در صورت سود یا زیان شناسایی می‌شد.

ب. به استثنای موارد توصیف شده در بندهای ۳۵ تا ۳۸، ۳۹ تا ۴۸ و ۴۹ این استاندارد، سایر استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی مربوط به ابزارهای مالی خود را بکار گیرد.

۳۵. انتخاب بیمه‌گر ممکن است این باشد که تنها در زمان بکارگیری استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۹ برای نخستین بار، شامل زمان بکارگیری استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۹ برای نخستین بار پس از اعمال موارد زیر در گذشته، رویکرد پوششی توصیف شده در بند ۳۵ را بکار گیرد.

الف. معافیت موقت از استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۹، توصیف شده در بند ۲۰ الف؛ یا
ب. تنها الزامات ارائه سودها و زیانهای بدهیهای مالی اختصاص یافته به ارزش منصفانه از طریق سود یا زیان دوره مندرج در بندهای ۵.۷.۱ (پ)، ۵.۷.۷ تا ۵.۷.۹، ۷.۲.۱۴ و ۵.۷.۵ تا ۵.۷.۲۰ استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۹.

۳۵. بیمه‌گر باید با بکارگیری رویکرد پوششی، مبلغ تجدید طبقه‌بندی شده بین سود یا زیان دوره و سایر اقلام سود و زیان جامع را به شرح زیر ارائه کند:

الف. در صورت سود یا زیان دوره به عنوان یک قلم جداگانه؛ و
ب. در سایر اقلام سود و زیان جامع به عنوان یکی از اجزای جداگانه سایر اقلام سود و زیان جامع.

۳۵. یک دارایی مالی، تنها در صورت احراز معیارهای زیر، واجد شرایط اختصاص بر اساس رویکرد پوششی است:
الف. با بکارگیری استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۹، به ارزش منصفانه از طریق سود یا زیان دوره اندازه‌گیری شود، اما با بکارگیری استاندارد بین‌المللی حسابداری ۳۹، کل آن به ارزش منصفانه از طریق سود یا زیان دوره اندازه‌گیری نشده باشد؛ و
ب. در ارتباط با فعالیت مرتبط با قراردادهایی که در دامنه کاربرد این استاندارد هستند، نگهداری نشود. برای مثال، داراییهایی که واجد شرایط اختصاص بر اساس رویکرد پوششی نیستند، شامل داراییهای نگهداری شده در ارتباط با فعالیتهای بانکی یا داراییهای مالی نگهداری شده در صندوقهای مرتبط با قراردادهای سرمایه‌گذاری است که خارج از دامنه کاربرد این استاندارد می‌باشند.

۳۵. بیمه‌گر ممکن است دارایی مالی واجد شرایط رویکرد پوششی را زمانی اختصاص دهد که بکارگیری رویکرد پوششی را انتخاب می‌کند (به بند ۳۵ مراجعه شود). پس از آن، واحد تجاری تنها در صورتی ممکن است دارایی مالی واجد شرایط رویکرد پوششی را اختصاص دهد که:

الف. آن دارایی برای نخستین بار شناسایی شود؛ یا
ب. دارایی که قبلاً معیار مندرج در بند ۳۵ (ب) را احراز نکرده است، اخیراً این معیار را احراز کند.

۳۵. بیمه‌گر مجاز است دارایی مالی واجد شرایط رویکرد پوششی را با بکارگیری بند ۳۵ ج، بر مبنای ابزار به ابزار اختصاص دهد.

استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۴ قراردادهای بیمه

- ۳۵.ح در زمان مناسب، به منظور بکارگیری رویکرد پوششی برای یک دارایی مالی که طبق بند ۳۵ج(ب) اخیراً اختصاص یافته است:
- الف. ارزش منصفانه آن دارایی مالی در تاریخ اختصاص، باید مبلغ دفتری بهای مستهلك شده جدید آن باشد؛ و
- ب. نرخ بهره مؤثر باید بر مبنای ارزش منصفانه آن دارایی مالی در تاریخ اختصاص، تعیین شود.
- ۳۵.خ واحد تجاری تا زمانی باید به استفاده از رویکرد پوششی برای یک دارایی مالی اختصاص یافته ادامه دهد که آن دارایی مالی قطع شناخت شود. با وجود این، واحد تجاری:
- الف. در صورتی باید اختصاص یک دارایی مالی اختصاص یافته را متوقف کند که آن دارایی مالی، معیار مندرج در بند ۳۵ث(ب) را دیگر احراز نکند. برای مثال، یک دارایی مالی در صورتی آن معیار را دیگر احراز نمی‌کند که واحد تجاری آن دارایی را به گونه‌ای انتقال دهد که در ارتباط با فعالیتهای بانکداری واحد تجاری نگهداری شود یا زمانی که واحد تجاری، دیگر یک بیمه‌گر نباشد.
- ب. ممکن است، در ابتدای هر کدام از دوره‌های سالانه، بکارگیری رویکرد پوششی برای تمام داراییهای مالی اختصاص یافته را متوقف کند. یک واحد تجاری که توقف بکارگیری رویکرد پوششی را انتخاب می‌کند، باید برای به حساب منظور کردن تغییر در رویه حسابداری، استاندارد بین‌المللی حسابداری ۸ را بکار گیرد.
- ۳۵.د هرگاه واحد تجاری، اختصاص یک دارایی مالی اختصاص یافته را با بکارگیری بند ۳۵خ(الف) متوقف کند، باید مبلغ انباشته شده در سایر اقلام سود و زیان جامع را به عنوان تعدیل تجدید طبقه‌بندی مانده مربوط به آن دارایی مالی، به سود یا زیان دوره تجدید طبقه‌بندی کند (به استاندارد بین‌المللی حسابداری ۱ مراجعه شود).
- ۳۵.ذ چنانچه واحد تجاری با بکارگیری بند ۳۵خ(ب) یا به دلیل اینکه دیگر یک بیمه‌گر نیست، توقف استفاده از رویکرد پوششی را انتخاب کند، نباید بعداً رویکرد پوششی را بکار گیرد. بیمه‌گری که بکارگیری رویکرد پوششی را انتخاب کرده است (به بند ۳۵پ مراجعه شود) اما هیچ دارایی مالی واجد شرایطی ندارد (به بند ۳۵ث مراجعه شود)، ممکن است بعداً، هنگامی که داراییهای مالی واجد شرایط وجود داشت، رویکرد پوششی را مورد استفاده قرار دهد.
- ارتباط با الزامات دیگر**
- ۳۵.ر بند ۳۰ این استاندارد، روشی را مجاز می‌کند که برخی مواقع به آن "حسابداری سایه" می‌گویند. اگر بیمه‌گر رویکرد پوششی را بکار گیرد، حسابداری سایه ممکن است کاربرد داشته باشد.
- ۳۵.ز تجدید طبقه‌بندی یک مبلغ بین سود یا زیان دوره و سایر اقلام سود و زیان جامع با استفاده از بند ۳۵ب، ممکن است بر شمول سایر مبالغ در سایر اقلام سود و زیان جامع، نظیر مالیات بر درآمد، آثار تبعی داشته باشد. بیمه‌گر باید برای تعیین چنین آثار تبعی، استاندارد حسابداری مربوط، برای مثال، استاندارد بین‌المللی حسابداری ۱۲ مالیات بر درآمد را بکار گیرد.
- واحد تجاری پذیرنده**
- ۳۵.ژ اگر واحد تجاری پذیرنده، بکارگیری رویکرد پوششی را انتخاب کند، تنها در صورتی باید اطلاعات مقایسه‌ای را به منظور انعکاس رویکرد پوششی تجدید ارائه کند که اطلاعات مقایسه‌ای را برای رعایت استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۹ تجدید ارائه نماید (به بندهای ۱ تا ۲ استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۱ مراجعه شود).

افشا

تشریح مبالغ شناسایی شده

۳۶. بیمه‌گر باید اطلاعاتی افشا کند که مبالغ ناشی از قراردادهای بیمه در صورتهای مالی خود را مشخص و تشریح نماید.
۳۷. بیمه‌گر در رعایت بند ۳۶، باید موارد زیر را افشا کند:
- الف. رویه‌های حسابداری در خصوص قراردادهای بیمه و داراییها، بدهیها، درآمد و هزینه مربوط.
- ب. داراییها، بدهیها، درآمد و هزینه (و جریانهای نقدی، در صورت استفاده از روش مستقیم برای ارائه صورت جریانهای نقدی) شناسایی شده ناشی از قراردادهای بیمه. افزون بر این، در صورتی که بیمه‌گر، بیمه‌گر واگذارنده باشد، باید موارد زیر را افشا کند:
۱. سودها و زیانهای شناسایی شده در سود یا زیان دوره، ناشی از خرید بیمه اتکایی؛ و
 ۲. در صورتی که بیمه‌گر واگذارنده، سودها و زیانهای ناشی از خرید بیمه اتکایی را به دوره‌های آتی انتقال دهد و آنها را مستهلك کند، استهلاك دوره و مبالغ مستهلك نشده باقیمانده در ابتدا و پایان دوره.

استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۴ قراردادهای بیمه

- پ. فرایند مورد استفاده برای تعیین مفروضاتی که بر اندازه‌گیری مبالغ شناسایی شده مورد اشاره در قسمت (ب) بیشترین تأثیر را دارد. در صورت عملی بودن، بیمه‌گر باید آن مفروضات را به صورت کمی افشا کند.
- ت. تأثیر تغییر در مفروضات مورد استفاده برای اندازه‌گیری داراییهای بیمه‌ای و بدهیهای بیمه‌ای، که بطور جداگانه اثر هر تغییری که دارای اثر بااهمیت بر صورتهای مالی است را نشان می‌دهد.
- ث. صورت تطبیق تغییر در بدهیهای بیمه‌ای، داراییهای بیمه‌ای و، در صورت وجود، هرگونه مخارج تحصیل انتقالی مربوط.

ماهیت و میزان ریسک ناشی از قراردادهای بیمه

۳۸. بیمه‌گر باید اطلاعاتی افشا کند که برای استفاده‌کنندگان صورتهای مالی، امکان ارزیابی ماهیت و میزان ریسک ناشی از قراردادهای بیمه را فراهم آورد.

۳۹. بیمه‌گر در رعایت بند ۳۸، باید موارد زیر را افشا کند:

- الف. اهداف، سیاستها و فرایندهای مدیریت ریسک ناشی از قراردادهای بیمه و روشهای مورد استفاده برای مدیریت ریسکها.
- ب. [حذف شد]
- پ. اطلاعاتی درباره ریسک بیمه‌ای (قبل و پس از کاهش ریسک بر اثر بیمه اتکایی) شامل اطلاعات زیر:

۱. حساسیت به ریسک بیمه‌ای (به بند ۳۹ الف مراجعه شود)
۲. موارد قابل تمرکز در ریسک بیمه‌ای، شامل توصیف نحوه تعیین تمرکز توسط مدیریت و توصیف ویژگی مشترکی که هر حوزه قابل توجه را معین می‌کند (مانند نوع رویداد بیمه‌شده، منطقه جغرافیایی یا واحد پول).
۳. ادعاهای واقعی در مقایسه با برآوردهای قبلی (یعنی طرح ادعاها). افشا درباره طرح ادعاها باید به دوره‌ای برگردد که نخستین ادعای بااهمیت در آن مطرح شده است و هنوز نسبت به مبلغ و زمان پرداخت ادعاها عدم اطمینان وجود دارد، اما ضرورتی ندارد که بیش از ده سال به عقب برگشت. ضرورتی ندارد بیمه‌گر برای ادعاهایی که عدم اطمینان درباره مبلغ و زمانبندی پرداخت آن ادعاها بطور معمول در مدت یک سال رفع می‌شود، این اطلاعات را افشا کند.

ت. چنانچه قراردادهای بیمه در دامنه کاربرد استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۷ قرار گیرند، اطلاعاتی درباره ریسک اعتباری، ریسک نقدشوندگی و ریسک بازار طبق بندهای ۳۱ تا ۴۲ استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۷، با وجود این:

 ۱. در صورتی که بیمه‌گر اطلاعاتی درباره زمانبندی برآوردی خالص جریانهای نقدی خروجی ناشی از بدهیهای بیمه‌ای شناسایی شده را افشا کرده باشد، ضرورتی ندارد که تجزیه و تحلیل سررسید را طبق الزامات بند ۳۹ (الف) و (ب) استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۷ ارائه کند. این تجزیه و تحلیل ممکن است از طریق زمانبندی برآوردی مبالغ شناسایی شده در صورت وضعیت مالی انجام شود.
 ۲. اگر بیمه‌گر برای مدیریت حساسیت نسبت به شرایط بازار از روش جایگزین مانند تجزیه و تحلیل ارزش تعبیه شده استفاده کند، ممکن است برای احراز الزامات بند ۴۰ (الف) استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۷، از آن تجزیه و تحلیل حساسیت استفاده نماید. این بیمه‌گر باید موارد افشای الزامی در بند ۴۱ استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۷ را نیز ارائه کند.

ث. اطلاعاتی درباره آسیب‌پذیری از ریسک بازار که از ابزارهای مشتقه تعبیه‌شده در قرارداد بیمه میزان ناشی می‌شود، مشروط بر اینکه بیمه‌گر ملزم نباشد ابزارهای مشتقه تعبیه‌شده را به ارزش منصفانه اندازه‌گیری کند و این کار را انجام ندهد.

۳۹ الف. بیمه‌گر در رعایت بند ۳۹ (پ) (۱)، باید موارد (الف) یا (ب) را به شرح زیر افشا کند:

- الف. تجزیه و تحلیل حساسیت که نشان دهد در صورت تغییر در متغیر ریسک مربوط که وقوع آن در پایان دوره گزارشگری مزبور محتمل است، چگونه سود یا زیان دوره و حقوق مالکانه تحت تأثیر قرار خواهد گرفت؛ روشها و مفروضات مورد استفاده در تهیه تجزیه و تحلیل حساسیت؛ و هرگونه تغییر در روشها و مفروضات مورد استفاده نسبت به دوره گذشته. اما اگر بیمه‌گر برای مدیریت حساسیت نسبت به شرایط بازار، از روش دیگری، مانند تحلیل ارزش تعبیه‌شده استفاده نماید، با افشای آن تجزیه و تحلیل حساسیت جایگزین و موارد افشای الزامی طبق بند ۴۱ استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۷، می‌تواند این الزامات را رعایت کند.
- ب. اطلاعات کیفی درباره حساسیت و اطلاعاتی درباره مفاد و شرایطی از قراردادهای بیمه‌ای که بر مبلغ، زمانبندی و عدم اطمینان جریانهای نقدی آتی بیمه‌گر، اثر بااهمیت دارد.

استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۴ قراردادهای بیمه

افشا درباره معافیت موقت از استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۹

۳۹. بیمه‌گری که تصمیم می‌گیرد معافیت موقت از استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۹ را بکار گیرد، باید اطلاعاتی افشا کند که برای استفاده‌کنندگان صورتهای مالی، موارد زیر امکانپذیر شود:

الف. درک اینکه بیمه‌گر چگونه واجد شرایط معافیت موقت شده است؛ و

ب. مقایسه بین بیمه‌گرانی که معافیت موقت را بکار گرفته‌اند و واحدهای تجاری که استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۹ را بکار می‌گیرند.

۳۹.پ. برای رعایت بند ۳۹(الف)، بیمه‌گر باید بکارگیری معافیت موقت از استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۹ و نحوه تعیین تاریخ مشخص شده در بند ۲۰(ب) توسط بیمه‌گر که در آن تاریخ، واجد شرایط معافیت موقت از استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۹ می‌شود، شامل موارد زیر، را افشا کند:

الف. اگر مبلغ دفتری بدهیهای ناشی از قراردادهایی که در دامنه کاربرد این استاندارد است (یعنی بدهیهای توصیف شده در بند ۲۰(الف))، حداکثر ۹۰ درصد کل مبلغ دفتری تمام بدهیهای آن باشد، ماهیت و مبلغ دفتری بدهیهای مرتبط با بیمه که بدهیهای ناشی از قراردادهایی در دامنه کاربرد این استاندارد محسوب نمی‌شوند (یعنی بدهیهای توصیف شده در بندهای ۲۰(ب) و ۲۰(پ))؛

ب. اگر درصد کل مبلغ دفتری بدهیهای مرتبط با بیمه نسبت به کل مبلغ دفتری تمام بدهیها، حداکثر ۹۰ درصد، اما بیشتر از ۸۰ درصد باشد، نحوه تعیین عدم مشارکت بیمه‌گر در یک فعالیت بااهمیت غیر مرتبط با بیمه توسط بیمه‌گر، از جمله اطلاعاتی که در نظر گرفته می‌شود؛ و

پ. اگر با بکارگیری بند ۲۰(ب)، بیمه‌گر بر اساس ارزیابی مجدد، واجد شرایط معافیت موقت از استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۹ شود:

۱. دلیل ارزیابی مجدد؛

۲. تاریخی که تغییر مربوط، در فعالیتهای آن واقع شده است؛ و

۳. توضیح دقیق تغییر در فعالیتهای آن و توصیف کیفی تأثیر تغییر مزبور بر صورتهای مالی بیمه‌گر.

۳۹.ت. اگر با بکارگیری بند ۲۰(الف)، واحد تجاری به این نتیجه برسد که فعالیتهای آن، عمدتاً دیگر فعالیتهای مرتبط با بیمه محسوب نمی‌شود، باید اطلاعات زیر را در هر دوره گزارشگری قبل از آغاز بکارگیری استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۹، افشا کند:

الف. این موضوع که دیگر، واجد شرایط معافیت موقت از استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۹ نیست؛

ب. تاریخی که تغییر مربوط، در فعالیتهای آن واقع شده است؛ و

پ. توضیح دقیق تغییر در فعالیتهای آن و توصیف کیفی تأثیر آن تغییر بر صورتهای مالی واحد تجاری.

۳۹.ث. برای رعایت بند ۳۹(ب)، بیمه‌گر باید ارزش منصفانه در پایان دوره گزارشگری و مبلغ تغییر در ارزش منصفانه طی دوره را برای دو گروه از داراییهای مالی که در زیر به آنها اشاره شده است، بطور جداگانه افشا کند:

الف. داراییهای مالی که شرایط قراردادی آنها موجب می‌شود جریانهای نقدی که منحصراً شامل پرداختهای اصل و بهره مربوط به مانده مبلغ اصل است، در تاریخهای معینی ایجاد گردد (یعنی داراییهای مالی که شرط مندرج در بندهای ۴.۱.۲(ب) و ۴.۱.۲(الف) استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۹ را احراز می‌کنند)، به استثنای هر دارایی مالی که تعریف نگهداری شده برای مبادله در استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۹ را احراز می‌کند، یا داراییهای مالی که مدیریت و ارزیابی عملکرد آنها بر مبنای ارزش منصفانه است (به بند ۴.۱.۶ استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۹ مراجعه شود).

ب. تمام داراییهای مالی به جز موارد تعیین شده در بند ۳۹(الف)؛ یعنی هر دارایی مالی که:

۱. شرایط قراردادی آن موجب نمی‌شود جریانهای نقدی که منحصراً پرداختهای اصل و بهره مربوط به مانده مبلغ اصل است، در تاریخهای معینی ایجاد گردد؛

۲. تعریف نگهداری شده برای مبادله در استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۹ را احراز می‌کند؛ یا

۳. مدیریت و ارزیابی عملکرد آن بر مبنای ارزش منصفانه است.

استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۴

قراردادهای بیمه

- ۳۹ج. هنگام افشای اطلاعات مندرج در بند ۳۹ث، بیمه‌گر:
- الف. ممکن است فرض کند مبلغ دفتری داراییهای مالی اندازه‌گیری شده طبق استاندارد بین‌المللی حسابداری ۳۹، تقریبی معقول از ارزش منصفانه آن است، مشروط بر اینکه بیمه‌گر ملزم به افشای ارزش منصفانه با بکارگیری بند ۲۹(الف) استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۷ نباشد (برای مثال دریافتهای تجاری کوتاه‌مدت)؛ و
- ب. باید سطح جزئیات لازم برای کمک به استفاده‌کنندگان صورتهای مالی جهت درک ویژگیهای داراییهای مالی را در نظر بگیرد.
- ۳۹چ. برای رعایت بند ۳۹ب(ب)، بیمه‌گر باید اطلاعاتی درباره آسیب‌پذیری از ریسک اعتباری داراییهای مالی طبق بند ۳۹ث(الف)، از جمله تمرکز بااهمیت ریسک اعتباری را افشا کند. بیمه‌گر باید حداقل، اطلاعات زیر را برای این داراییهای مالی در پایان دوره گزارشگری افشا کند:
- الف. بر حسب درجه رتبه‌بندی ریسک اعتباری طبق تعریف استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۷، مبالغ دفتری تعیین شده طبق استاندارد بین‌المللی حسابداری ۳۹ (در مورد داراییهای مالی اندازه‌گیری شده به بهای مستهلک شده، قبل از تعدیل بابت هرگونه ذخیره کاهش ارزش).
- ب. برای داراییهای مالی توصیف شده در بند ۳۹ث(الف) که سطح ریسک اعتباری آنها در پایان دوره گزارشگری مالی پایین نیست، ارزش منصفانه و ارزش دفتری تعیین شده طبق استاندارد بین‌المللی حسابداری ۳۹ (در مورد داراییهای مالی اندازه‌گیری شده به بهای مستهلک شده، قبل از تعدیل بابت هرگونه ذخیره کاهش ارزش). برای مقاصد افشای مزبور، بند ۵۵.۲۲ استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۹، الزامات مربوط به ارزیابی اینکه ریسک اعتباری ابزار مالی پایین در نظر گرفته می‌شود یا خیر را فراهم می‌کند.
- ۳۹ح. برای رعایت بند ۳۹ب(ب)، بیمه‌گر باید درباره اینکه استفاده‌کنندگان صورتهای مالی از کجا می‌توانند به تمام اطلاعات در دسترس عموم در ارتباط با استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۹ دست یابند که مربوط به یکی از واحدهای تجاری گروه باشد و در صورتهای مالی تلفیقی گروه برای دوره گزارشگری مربوط ارائه نشده باشد، اطلاعاتی ارائه کند. برای مثال، چنین اطلاعاتی در ارتباط با استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۹ می‌تواند از صورتهای مالی جداگانه یا منفرد در دسترس عموم یک واحد تجاری گروه که استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۹ را بکار گرفته است، به دست آید.
- ۳۹خ. در صورتی که انتخاب واحد تجاری، بکارگیری معافیت از الزامات خاص استاندارد بین‌المللی حسابداری ۲۸، مندرج در بند ۲۰س، باشد، واحد تجاری باید این موضوع را افشا کند.
- ۳۹د. در صورتی که واحد تجاری در زمان استفاده از روش ارزش ویژه برای حسابداری سرمایه‌گذاری خود در یک واحد تجاری وابسته یا مشارکت خاص، معافیت موقت از استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۹ را بکار گرفته باشد (برای مثال، به بند ۲۰س(الف)) مراجعه شود)، واحد تجاری افزون بر افشای اطلاعات الزامی طبق استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۱۲ افشای منافع در سایر واحدهای تجاری، باید موارد زیر را افشا کند:
- الف. اطلاعات توصیف شده در بندهای ۳۹ب تا ۳۹ح برای هر واحد تجاری وابسته یا مشارکت خاص که برای واحد تجاری بااهمیت است. مبالغ افشاشده، باید مبالغی باشد که در صورتهای مالی مبتنی بر استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی واحد تجاری وابسته یا مشارکت خاص پس از انعکاس تعدیلات انجام شده توسط واحد تجاری هنگام استفاده از روش ویژه، درج شده است (به بند ب ۱۴(الف) استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۱۲ مراجعه شود)، نه سهم واحد تجاری از این مبالغ.
- ب. اطلاعات کمی توصیف شده در بندهای ۳۹ب تا ۳۹ح، به صورت تجمیعی برای تمام واحدهای تجاری وابسته یا مشارکت خاصی که به صورت انفرادی بی‌اهمیت هستند. مبالغ تجمیعی:
۱. افشاشده، باید برابر با سهم واحد تجاری از آن مبالغ را افشا کند؛ و
 ۲. برای واحدهای تجاری وابسته، باید جدا از مبالغ تجمیعی برای مشارکتهای خاص افشا شود.

استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۴ قراردادهای بیمه

افشا درباره رویکرد پوششی

۳۹. بیمه‌گری که رویکرد پوششی را بکار می‌گیرد، باید اطلاعاتی افشا کند که برای استفاده‌کنندگان صورتهای مالی، درک موارد زیر امکانپذیر شود:

- الف. نحوه محاسبه کل مبلغ تجدید طبقه‌بندی شده بین سود یا زیان دوره و سایر اقلام سود و زیان جامع در دوره گزارشگری؛ و
 - ب. تأثیر تجدید طبقه‌بندی مزبور بر صورتهای مالی.
۳۹. برای رعایت بند ۳۹، بیمه‌گر باید موارد زیر را افشا کند:
- الف. این موضوع که رویکرد پوششی را بکار گرفته است؛
 - ب. مبلغ دفتری داراییهای مالی در پایان دوره گزارشگری، که بیمه‌گر بر حسب طبقه آن دارایی مالی، رویکرد پوششی را بکار گرفته است؛
 - پ. مبنای اختصاص داراییهای مالی برای رویکرد پوششی، شامل توضیح درباره هرگونه دارایی مالی اختصاص یافته که خارج از واحد تجاری قانونی که قراردادهایی در دامنه کاربرد این استاندارد منتشر می‌کند، نگهداری می‌شود.
 - ت. توضیح درباره کل مبلغ تجدید طبقه‌بندی شده بین سود یا زیان دوره و سایر اقلام سود و زیان جامع در دوره گزارشگری، به‌گونه‌ای که استفاده‌کنندگان صورتهای مالی بتوانند نحوه استخراج مبلغ بدست آمده را درک کنند، شامل:
 ۱. مبلغ گزارش شده در سود یا زیان دوره بابت اختصاص داراییهای مالی با بکارگیری استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۹؛ و
 ۲. مبلغی که اگر بیمه‌گر استاندارد بین‌المللی حسابداری ۳۹ را بکار می‌گرفت، بابت دارایی مالی اختصاص یافته، در سود یا زیان دوره گزارش می‌شد.
 - ث. تأثیر تجدید طبقه‌بندی توصیف شده در بندهای ۳۵ ب و ۳۵ ز بر هر قلم اصلی صورت سود یا زیان که تحت تأثیر قرار گرفته است؛ و
 - ج. چنانچه طی دوره گزارشگری، بیمه‌گر اختصاص داراییهای مالی را تغییر داده باشد:
 ۱. مبلغ تجدید طبقه‌بندی شده بین سود یا زیان دوره و سایر اقلام سود و زیان جامع در دوره گزارشگری مرتبط با داراییهای مالی که اخیراً برای بکارگیری رویکرد پوششی، اختصاص یافته‌اند (به بند ۳۵ ج (ب) مراجعه شود)؛
 ۲. در صورتی که داراییهای مالی اختصاص داده نشده باشد، مبلغی که بین سود یا زیان دوره و سایر اقلام سود و زیان جامع در دوره گزارشگری تجدید طبقه‌بندی خواهد شد (به بند ۳۵ خ (الف) مراجعه شود)؛ و
 ۳. مبلغ تجدید طبقه‌بندی شده در دوره گزارشگری مالی به سود یا زیان دوره از سایر اقلام سود و زیان جامع انباشته برای داراییهای مالی که اختصاص آنها متوقف شده است (به بند ۳۵ د مراجعه شود).
۳۹. چنانچه واحد تجاری برای حسابداری سرمایه‌گذاریهای خود در واحد تجاری وابسته یا مشارکت خاص با استفاده از روش ارزش ویژه، رویکرد پوششی را بکار گرفته باشد، باید افزون بر اطلاعات الزامی طبق استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۱۲، موارد زیر را افشا کند:
- الف. اطلاعات توصیف شده در بندهای ۳۹ ذ تا ۳۹ ار برای هر واحد تجاری وابسته یا مشارکت خاص که برای واحد تجاری بااهمیت است. مبالغ افشاشده باید مبالغ مندرج در صورتهای مالی مبتنی بر استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی واحد تجاری وابسته یا مشارکت خاص پس از انعکاس تعدیلات انجام شده توسط واحد تجاری هنگام استفاده از روش ارزش ویژه باشد (به بند ب ۱۴ الف) استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۱۲ مراجعه شود)، و نه سهم واحد تجاری از آن مبالغ.
 - ب. اطلاعات کمی توصیف شده در بندهای ۳۹ ذ تا ۳۹ آر (ت) و ۳۹ آر (ج)، و اثر تجمیعی تجدید طبقه‌بندی توصیف شده در بند ۳۵ ب بر سود یا زیان دوره و سایر اقلام سود و زیان جامع برای تمام واحدهای تجاری وابسته یا مشارکت خاص که به تنهایی بی‌اهمیت هستند. مبالغ تجمیعی:
 ۱. افشاشده، باید سهم واحد تجاری از آن مبالغ باشد؛ و
 ۲. برای واحدهای تجاری وابسته باید جدا از مبالغ تجمیعی افشاشده برای مشارکتهای خاص، افشا شود.

تاریخ اجرا و گذار

۴۰. شرایط گذار در بندهای ۴۱ تا ۴۵، هم برای واحد تجاری که در زمان بکارگیری این استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی برای نخستین بار، از قبل استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی را بکار گرفته است و هم برای واحد تجاری که استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی را برای نخستین بار بکار می‌گیرد (واحد تجاری پذیرنده)، اعمال می‌شود.
۴۱. واحد تجاری باید این استاندارد را برای دوره‌های سالانه‌ای که از اول ژانویه سال ۲۰۰۵ یا پس از آن شروع می‌شود، بکار گیرد. بکارگیری پیش از موعد توصیه می‌شود. اگر واحد تجاری این استاندارد را پیش از موعد بکار گیرد، باید این موضوع را افشا کند.
- ۴۱الف. قراردادهای تضمین مالی (اصلاحات استاندارد بین‌المللی حسابداری ۳۹ و استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۴)، منتشر شده در آگوست سال ۲۰۰۵، بندهای ۴(ت)، ۱۸(ج) و ۱۹(ج) را اصلاح کرد. واحد تجاری باید این اصلاحات را برای دوره‌های سالانه‌ای که از اول ژانویه سال ۲۰۰۶ یا پس از آن شروع می‌شود، بکار گیرد. بکارگیری پیش از موعد توصیه می‌شود. اگر واحد تجاری آن اصلاحات را پیش از موعد بکار گیرد، باید این موضوع را افشا کند و اصلاحات مربوط به استاندارد بین‌المللی حسابداری ۳۹ و استاندارد بین‌المللی حسابداری ۳۲^۱ را همزمان بکار گیرد.
- ۴۱ب. استاندارد بین‌المللی حسابداری ۱ (تجدیدنظرشده در سال ۲۰۰۷)، در کل استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی را اصلاح کرد. افزون بر این، بند ۳۰ را نیز اصلاح نمود. واحد تجاری باید اصلاحات مذکور را برای دوره‌های سالانه‌ای که از اول ژانویه سال ۲۰۰۹ یا پس از آن شروع می‌شود، بکار گیرد. اگر واحد تجاری استاندارد بین‌المللی حسابداری ۱ (تجدیدنظرشده در سال ۲۰۰۷) را برای یکی از دوره‌های پیشین بکار گیرد، باید اصلاحات مزبور را برای آن دوره پیشین بکار گیرد.
- ۴۱پ. [حذف شد]
- ۴۱ت. [حذف شد]
- ۴۱ث. استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۱۳ اندازه‌گیری ارزش منصفانه، منتشر شده در می سال ۲۰۱۱، تعریف ارزش منصفانه در پیوست الف را اصلاح کرد. واحد تجاری باید این مورد اصلاحی را هنگام بکارگیری استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۱۳ بکار گیرد.
- ۴۱ج. [حذف شد]
- ۴۱چ. استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۱۵ درآمد عملیاتی حاصل از قرارداد با مشتریان، منتشر شده در می سال ۲۰۱۴، بندهای ۴(الف) و (پ)، ب، ۷، ب، ۱۸(ج) و ب ۲۱ را اصلاح کرد. واحد تجاری باید این اصلاحات را هنگام بکارگیری استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۱۵ اعمال کند.
- ۴۱ح. استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۹، منتشر شده در جولای سال ۲۰۱۴، بندهای ۳، ۴، ۷، ۸، ۱۲، ۳۴، ۳۵، ۴۵، پیوست الف و بندهای ب ۱۸ تا ب ۲۰ را اصلاح و بندهای ۴۱پ، ۴۱ت و ۴۱ج را حذف کرد. واحد تجاری باید این اصلاحات را هنگام بکارگیری استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۹ اعمال کند.
- ۴۱خ. استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۱۶، منتشر شده در ژانویه سال ۲۰۱۶، بند ۴ را اصلاح کرد. واحد تجاری باید این مورد اصلاحی را هنگام بکارگیری استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۱۶ اعمال کند.

افشا

۴۲. ضرورتی ندارد واحد تجاری، الزامات افشای این استاندارد را برای اطلاعات مقایسه‌ای مربوط به دوره‌های سالانه‌ای که قبل از اول ژانویه سال ۲۰۰۵ شروع می‌شود، بکار گیرد، مگر برای افشاهای الزامی طبق بند ۳۷(الف) و (ب) درباره رویه‌های حسابداری و داراییها، بدهیها، درآمد و هزینه (و جریانهای نقدی، در صورت بکارگیری روش مستقیم) شناسایی شده.
۴۳. در صورتی که بکارگیری برخی الزامات بندهای ۱۰ تا ۳۵ برای اطلاعات مقایسه‌ای مربوط به دوره‌های سالانه‌ای که قبل از اول ژانویه سال ۲۰۰۵ شروع می‌شود، غیرعملی باشد، واحد تجاری باید این موضوع را افشا کند. برخی مواقع، ممکن است انجام آزمون کفایت

۱. هرگاه واحد تجاری استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۷ را بکار گیرد، ارجاع به استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۷، جایگزین ارجاع به استاندارد بین‌المللی حسابداری ۳۲ می‌شود.

استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۴ قراردادهای بیمه

بدهی (بندهای ۱۵ تا ۱۹) در مورد این اطلاعات مقایسه‌ای غیرعملی باشد، اما بعید است سایر الزامات بندهای ۱۰ تا ۳۵ جهت چنین اطلاعات مقایسه‌ای اعمال شود. استاندارد بین‌المللی حسابداری ۸ اصطلاح "غیرعملی" را توضیح می‌دهد.

۴۴. در بکارگیری بند ۳۹(پ)(۳)، ضرورتی ندارد واحد تجاری، اطلاعاتی درباره روند ادعاهایی افشا کند که وقوع آن زودتر از پنج سال قبل از پایان نخستین دوره مالی که در آن، این استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی را بکار می‌گیرد، بوده است. افزون بر این، هرگاه واحد تجاری برای نخستین بار این استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی را بکار می‌گیرد، در صورت غیرعملی بودن تهیه اطلاعات درباره روند ادعاهای واقع شده قبل از شروع نخستین دوره‌ای که واحد تجاری اطلاعات مقایسه‌ای کامل طبق این استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ارائه می‌کند، باید این موضوع را افشا کند.

اختصاص مجدد داراییهای مالی

۴۵. با وجود بند ۴۴.۱ استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۹، چنانچه بیمه‌گر رویه‌های حسابداری خود برای بدهیهای بیمه‌ای را تغییر دهد، مجاز است، اما الزام ندارد، برخی یا تمام داراییهای مالی خود را به گونه‌ای تجدیدطبقه‌بندی کند که به ارزش منصفانه از طریق سود یا زیان دوره اندازه‌گیری شوند. این تجدیدطبقه‌بندی در صورتی مجاز است که بیمه‌گر، رویه‌های حسابداری را هنگام بکارگیری این استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی برای نخستین بار، تغییر دهد و تغییر رویه بعدی که طبق بند ۲۲ مجاز است را انجام دهد. تجدیدطبقه‌بندی، تغییر در رویه حسابداری است و استاندارد بین‌المللی حسابداری ۸ در مورد آن بکار می‌رود.

بکارگیری استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۴ همراه با استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۹

معافیت موقت از استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۹

۴۶. بکارگیری استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۹ ابزارهای مالی همراه با استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۴ قراردادهای بیمه (اصلاحات استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۴)، منتشرشده در سپتامبر سال ۲۰۱۶، بندهای ۳ و ۵ را اصلاح و بندهای ۲۰ الف تا ۲۰ ص، ۳۵ الف و ۳۹ ب تا ۳۹ د، و عناوین بعد از بندهای ۲۰، ۲۰ ذ، ۲۰ ژ و ۳۹ الف را اضافه کرد. واحد تجاری باید آن اصلاحات را، که به بیمه‌گر اجازه می‌دهد در صورت احراز معیارهایی معین، معافیت موقت از استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۹ را بکار گیرد، برای دوره‌های سالانه‌ای که از اول ژانویه سال ۲۰۱۸ یا پس از آن شروع می‌شود، اعمال کند.

۴۷. یک واحد تجاری که اطلاعات الزامی طبق بندهای ۳۹ ب تا ۳۹ د را افشا می‌کند، باید از شرایط گذار مندرج در استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۹ در ارتباط با ارزیابیهای الزامی برای این افشاها، استفاده کند. تاریخ بکارگیری اولیه برای این منظور، باید ابتدای نخستین دوره سالانه‌ای که از اول ژانویه سال ۲۰۱۸ یا پس از آن شروع می‌گردد، در نظر گرفته شود.

رویکرد پوششی

۴۸. بکارگیری استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۹ ابزارهای مالی همراه با استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۴ قراردادهای بیمه (اصلاحات استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۴)، منتشرشده در سپتامبر سال ۲۰۱۶، بندهای ۳ و ۵ را اصلاح و بندهای ۳۵ الف تا ۳۵ ژ و ۳۹ ذ تا ۳۹ ز و عناوین بعد از بندهای ۳۵ الف، ۳۵ ذ، ۳۵ ژ و ۳۹ د را اضافه کرد. واحد تجاری باید این اصلاحات را، که به بیمه‌گر اجازه می‌دهد برای داراییهای مالی اختصاص‌یافته رویکرد پوششی را استفاده کند، هنگام بکارگیری استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۹ برای نخستین بار اعمال نماید (به بند ۳۵ پ مراجعه شود).

۴۹. یک واحد تجاری که بکارگیری رویکرد پوششی را انتخاب می‌کند، باید:

الف. در زمان گذار به استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۹، این رویکرد را برای داراییهای مالی اختصاص‌یافته، با تسری به گذشته بکار گیرد. به این ترتیب، برای مثال، واحد تجاری باید به عنوان تعدیل مانده سایر اقلام سود و زیان جامع انباشته در ابتدای دوره، مبلغی برابر با تفاوت بین ارزش منصفانه داراییهای مالی اختصاص‌یافته با اعمال استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۹ و مبلغ دفتری آنها با اعمال استاندارد بین‌المللی حسابداری ۳۹ را شناسایی کند.

ب. تنها در صورتی که اطلاعات مقایسه‌ای را با بکارگیری استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۹ تجدید ارائه کرده باشد، اطلاعات مقایسه‌ای را برای انعکاس رویکرد پوششی تجدید ارائه کند.

پیوست الف
اصطلاحات تعریف شده

این پیوست، بخش جدانشدنی این استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی است.

بیمه‌گر واگذارنده	بیمه‌گذار طبق قرارداد بیمه اتکایی.
جزء سپرده	یک جزء قراردادی که طبق استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۹، به عنوان ابزار مشتقه در نظر گرفته نمی‌شود و در صورتی در دامنه کاربرد استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۹ قرار می‌گیرد که یک ابزار جداگانه باشد.
قرارداد بیمه مستقیم	یک قرارداد بیمه که قرارداد بیمه اتکایی نیست.
ویژگی مشارکت اختیاری	حق قراردادی برای دریافت منافع اضافی به عنوان مکمل منافع تضمین‌شده که: الف. احتمالاً بخش قابل ملاحظه‌ای از کل منافع قراردادی است؛ ب. مبلغ یا زمانبندی آن، بطور قراردادی در اختیار صادرکننده است؛ و پ. بطور قراردادی مبتنی بر موارد زیر است: ۱. عملکرد مجموعه معینی از قراردادها یا نوع خاصی از قراردادها؛ ۲. بازده تحقق‌یافته و/یا تحقق‌نیافته سرمایه‌گذاری در مجموعه معینی از داراییهای نگهداری‌شده توسط صادرکننده؛ یا ۳. سود یا زیان دوره شرکت، صندوق یا سایر واحدهای تجاری که قرارداد صادر می‌کند.
ارزش منصفانه	ارزش منصفانه قیمتی است که برای فروش یک دارایی یا انتقال یک بدهی در معامله‌ای متعارف بین فعالان بازار، در تاریخ اندازه‌گیری قابل دریافت یا قابل پرداخت خواهد بود. (به استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۱۳ مراجعه شود).
قرارداد تضمین مالی	قراردادی که به موجب آن، صادرکننده ملزم است خسارت وارده به دارنده آن را در نتیجه ناتوانی یک بدهکار مشخص برای پرداخت تعهد خود در سررسید طبق شرایط اصلی یا تعدیل شده یک ابزار بدهی، جبران کند.
ریسک مالی	ریسک تغییر احتمالی آتی در یک یا چند نرخ بهره معین، قیمت ابزار مالی، قیمت کالا، نرخ ارز، شاخص قیمتها یا نرخها، رتبه‌بندی اعتباری یا شاخص اعتباری یا متغیری دیگر، مشروط بر اینکه در مورد متغیر غیرمالی، این متغیر مختص یک طرف قرارداد نباشد.
منافع تضمین‌شده	پرداختها یا سایر منفعی که بیمه‌گذار یا سرمایه‌گذار معین، نسبت به آن حق بدون شرطی دارد که تابع اختیار قراردادی صادرکننده نیست.
جزء تضمین‌شده	تعهد به پرداخت منافع تضمین‌شده در قراردادی که دارای ویژگی مشارکت اختیاری باشد.
دارایی بیمه‌ای	خالص حقوق قراردادی بیمه‌گر طبق قرارداد بیمه.
قرارداد بیمه	قراردادی که به موجب آن یک طرف (بیمه‌گر)، با پذیرش جبران خسارت وارده به طرف دیگر (بیمه‌گذار) در نتیجه وقوع رویداد آتی نامطمئن مشخص (رویداد بیمه‌شده) که دارای آثار نامطلوب بر بیمه‌گذار است، ریسک بیمه‌ای بیمه‌گذار را می‌پذیرد. (برای راهنمایی در مورد این تعریف، به پیوست ب مراجعه شود).
بدهی بیمه‌ای	خالص تعهدات قراردادی بیمه‌گر طبق قرارداد بیمه.
ریسک بیمه‌ای	ریسک انتقال‌یافته از دارنده قرارداد به صادرکننده، به جز ریسک مالی.
رویداد بیمه‌شده	رویداد آتی نامطمئن که تحت پوشش قرارداد بیمه است و ریسک بیمه‌ای ایجاد می‌کند.
بیمه‌گر	طرفی که طبق قرارداد بیمه متعهد است در صورت وقوع رویداد بیمه‌شده، خسارت بیمه‌گذار را جبران کند.
آزمون کفایت بدهی	ارزیابی اینکه بر اساس بررسی جریانهای نقدی آتی، آیا افزایش مبلغ دفتری بدهی بیمه‌ای ضرورت می‌یابد یا خیر (یا کاهش مبلغ دفتری مخارج تحصیل انتقالی مربوط یا دارایی نامشهود مربوط ضرورت می‌یابد یا خیر).
بیمه‌گذار	طرفی که طبق قرارداد بیمه، در صورت وقوع رویداد بیمه‌شده، حق جبران خسارت دارد.
داراییهای بیمه اتکایی	خالص حقوق قراردادی بیمه‌گر واگذارنده طبق قرارداد بیمه اتکایی.
قرارداد بیمه اتکایی	قرارداد بیمه صادرشده توسط بیمه‌گر (بیمه‌گر اتکایی) به منظور جبران خسارت بیمه‌گر دیگر (بیمه‌گر واگذارنده) بابت زیانهای ناشی از یک یا چند قرارداد صادر شده توسط بیمه‌گر واگذارنده.
بیمه‌گر اتکایی	طرفی که طبق قرارداد بیمه اتکایی، در صورت وقوع رویداد بیمه‌شده، متعهد به جبران خسارت بیمه‌گر واگذارنده است.
تفکیک	در نظر گرفتن اجزای قرارداد همانند اینکه آنها قراردادهای جداگانه هستند.

استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۴ قراردادهای بیمه

پیوست ب

تعریف قرارداد بیمه

این پیوست، بخش جدانشدنی این استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی است.

ب ۱. این پیوست رهنمودهایی درباره تعریف قرارداد بیمه مندرج در پیوست الف، ارائه می‌کند. در این پیوست موضوعات زیر مطرح می‌شود:

- الف. اصطلاح "رویداد آتی نامطمئن" (بندهای ب ۲ تا ب ۴)؛
- ب. پرداختهای غیرنقدی (بندهای ب ۵ تا ب ۷)؛
- پ. ریسک بیمه و سایر ریسکها (بندهای ب ۸ تا ب ۱۷)؛
- ت. مثالهایی از قراردادهای بیمه (بندهای ب ۱۸ تا ب ۲۱)؛
- ث. ریسک بیمه‌ای عمده (بندهای ب ۲۲ تا ب ۲۸)؛ و
- ج. تغییر در سطح ریسک بیمه‌ای (بندهای ب ۲۹ و ب ۳۰).

رویداد آتی نامطمئن

ب ۲. عدم اطمینان (یا ریسک)، اساس قرارداد بیمه است. از این رو، در شروع قرارداد بیمه، حداقل یکی از موارد زیر نامعلوم است:

الف. وقوع رویداد بیمه‌شده؛

ب. زمان وقوع آن؛ یا

پ. در صورت وقوع، مبلغی که پرداخت آن توسط بیمه‌گر ضرورت خواهد داشت.

ب ۳. در برخی قراردادهای بیمه، رویداد بیمه‌شده، تعیین زیان در دوره قرارداد است، حتی اگر زیان ناشی از رویدادی باشد که پیش از شروع قرارداد واقع شده است. در سایر قراردادهای بیمه، رویداد بیمه‌شده رویدادی است که در دوره قرارداد واقع می‌شود، حتی اگر زیان ناشی از آن، پس از پایان دوره قرارداد تعیین شود.

ب ۴. برخی قراردادهای بیمه، رویدادهایی را پوشش می‌دهد که قبلاً واقع شده است، اما آثار مالی آنها همچنان نامعلوم است. یک مثال در این خصوص، قرارداد بیمه اتکایی است که بیمه‌گر مستقیم را در مقابل طرح ادعای نامطلوبی که توسط بیمه‌گذار گزارش شده است، پوشش می‌دهد. در این قراردادها، رویداد بیمه‌شده، تعیین مخارج نهایی آن ادعاها است.

پرداختهای غیرنقدی

ب ۵. طبق برخی قراردادهای بیمه، پرداختهای غیرنقدی الزامی یا مجاز است. برای مثال زمانی که بیمه‌گر بابت کالای به سرقت رفته، به جای پرداخت مبلغ جبرانی به بیمه‌گذار، بطور مستقیم آن را جایگزین می‌کند. مثال دیگر هنگامی است که بیمه‌گر برای ارائه خدمات پزشکی مشمول قرارداد، از بیمارستانها و کادر پزشکی خود استفاده می‌کند.

ب ۶. برخی قراردادهای خدماتی با حق‌الزحمه ثابت که در آنها سطح خدمات به رویدادی نامطمئن وابسته است، تعریف قرارداد بیمه مندرج در این استاندارد را احراز می‌کند، اما در برخی کشورها، این قراردادها به عنوان قرارداد بیمه محسوب نمی‌شوند. برای مثال، می‌توان به یک قرارداد نگهداری اشاره کرد که در آن ارائه‌دهنده خدمات موافقت می‌کند تجهیزات معینی را پس از بروز نقص فنی تعمیر کند. حق‌الزحمه ثابت خدمات، مبتنی بر دفعات مورد انتظار نقص فنی است، اما اینکه یک ماشین معین، دچار نقص شود قطعیت ندارد. نقص فنی تجهیزات، آثار نامطلوبی بر مالک آن می‌گذارد و قرارداد مزبور، خسارت مالک را (بطور غیرنقدی، به جای نقدی) جبران می‌کند. مثال دیگر، قرارداد خدمات مربوط به نقص فنی خودرو است که ارائه‌دهنده موافقت می‌کند در ازای حق‌الزحمه ثابت سالانه، امداد جاده‌ای ارائه کند یا خودرو را به نزدیکترین پارکینگ انتقال دهد. ممکن است این قرارداد، حتی اگر ارائه‌دهنده با انجام تعمیرات یا جایگزینی قطعات موافقت نکند، تعریف قرارداد بیمه را احراز نماید.

ب ۷. بکارگیری این استاندارد برای قراردادهای اشاره‌شده در بند ب ۶، احتمالاً از بکارگیری سایر استانداردها که در صورت خارج بودن این قراردادها از دامنه کاربرد این استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی، قابل اجرا می‌شود، مشکل‌تر نیست:

الف. بعید است بابت نقض فنی و خرابی‌هایی که قبلاً اتفاق افتاده است، بدهیهای بااهمیت وجود داشته باشد.

ب. در صورتی که استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۱۵ بکار گرفته شود، ارائه‌دهنده خدمات، در آمد عملیاتی را در زمان (طی زمان) انتقال خدمات به مشتری شناسایی می‌کند (با در نظر گرفتن سایر معیارهای معین). این رویکرد که ارائه‌دهنده خدمات مجاز است تا (۱) برای این قراردادها رویه‌های حسابداری موجود خود را ادامه دهد، مگر اینکه شامل رویه‌های منع‌شده طبق بند ۱۴ باشد و (۲) رویه‌های حسابداری خود را در صورت مجاز بودن طبق بندهای ۲۲ تا ۳۰ بهبود دهد، طبق این استاندارد نیز قابل قبول است.

پ. ارائه‌دهنده خدمات، فزونی مخارج ایفای تعهدات قراردادی برای ارائه خدمات بر پیش‌دریافتهای درآمد عملیاتی را در نظر می‌گیرد. برای این منظور، آزمون کفایت بدهی مندرج در بندهای ۱۵ تا ۱۹ این استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی، انجام می‌شود. اگر این استاندارد، در مورد این قراردادها بکار گرفته نشود، ارائه‌دهنده خدمات برای تعیین زیانبار بودن این قراردادها، استاندارد بین‌المللی حسابداری ۳۷ را بکار می‌گیرد.

استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۴

قراردادهای بیمه

ت. در مورد این قراردادها، بعید است الزامات افشای این استاندارد، به موارد افشای الزامی طبق سایر استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی، موارد قابل ملاحظه‌ای بیفزاید.

تمایز بین ریسک بیمه‌ای و سایر ریسکها

۸. ب. تعریف قرارداد بیمه به ریسک بیمه‌ای اشاره می‌کند که از دارنده قرارداد به صادرکننده منتقل می‌شود و متفاوت از ریسک مالی است. قراردادی که صادرکننده را در معرض ریسک مالی بدون ریسک بیمه‌ای قابل ملاحظه قرار می‌دهد، قرارداد بیمه‌ای محسوب نمی‌شود.
۹. ب. تعریف ریسک مالی در پیوست الف، شامل فهرستی از متغیرهای مالی و غیرمالی است. این فهرست، شامل متغیرهای غیرمالی است که مختص یک طرف معامله نمی‌باشد، مانند شاخص زیانهای زلزله در منطقه‌ای مشخص یا شاخص دما در شهری خاص. در این فهرست، متغیرهای غیرمالی که مختص یک طرف قرارداد است، در نظر گرفته نمی‌شود، مانند وقوع یا عدم وقوع آتش‌سوزی که موجب خسارت یا از بین رفتن دارایی آن طرف می‌شود. افزون بر این، ریسک تغییرات در ارزش منصفانه دارایی غیرمالی، در صورتی ریسک مالی نیست که ارزش منصفانه علاوه بر انعکاس تغییر در قیمت‌های بازار این داراییها (متغیر مالی)، وضعیت دارایی غیرمالی نگهداری‌شده توسط هر یک از طرفین قرارداد (متغیر غیرمالی) را نیز منعکس می‌کند. برای مثال، اگر تضمین ارزش باقیمانده یک خودروی معین، تضمین‌کننده را در معرض ریسک تغییر در شرایط فیزیکی خودروی مزبور قرار دهد، آن ریسک، ریسک مالی نیست، بلکه ریسک بیمه‌ای است.
۱۰. ب. برخی قراردادهای افزون بر ریسک بیمه‌ای عمده، صادرکننده را در معرض ریسک مالی نیز قرار می‌دهد. برای مثال، بسیاری از قراردادهای بیمه عمر، هم حداقل نرخ بازده را برای بیمه‌گذاران تضمین می‌کند (ایجاد ریسک مالی) و هم پرداخت منافع در صورت فوت را تعهد می‌نماید که در برخی موارد از مانده حساب بیمه‌گذار بیشتر است (ایجاد ریسک بیمه‌ای در قالب ریسک مرگ و میر). این قراردادهای بیمه هستند.
۱۱. ب. به موجب برخی قراردادهای، رویداد بیمه شده موجب پرداخت مبلغی می‌شود که به شاخص قیمت وابسته است. این قراردادهای، قراردادهای بیمه‌ای هستند که در آنها پرداخت احتمالی در ازای رویداد بیمه‌شده، می‌تواند قابل ملاحظه باشد. برای مثال، مستمری به شرط حیاتی که مبتنی بر شاخص مخارج زندگی است، ریسک بیمه‌ای را انتقال می‌دهد، زیرا پرداخت، وابسته به رویدادی احتمالی - زنده بودن مستمری‌بگیر - است. وابستگی به شاخص قیمت، یک ابزار مشتقه تعبیه‌شده است، اما ریسک بیمه‌ای را نیز منتقل می‌کند. اگر انتقال ریسک بیمه‌ای قابل ملاحظه باشد، ابزار مشتقه تعبیه‌شده تعریف قرارداد بیمه را احراز می‌کند که در این صورت، تفکیک و اندازه‌گیری به ارزش منصفانه ضرورت ندارد (به بند ۱۷ این استاندارد مراجعه شود).
۱۲. ب. تعریف ریسک بیمه‌ای، اشاره به ریسکی دارد که بیمه‌گر از بیمه‌گذار می‌پذیرد. به عبارت دیگر، ریسک بیمه‌ای، ریسکی از پیش موجود است که از بیمه‌گذار به بیمه‌گر منتقل می‌شود. بنابراین، ریسک جدیدی که طبق قرارداد ایجاد شده است، ریسک بیمه‌ای نمی‌باشد.
۱۳. ب. تعریف قرارداد بیمه، به اثر نامطلوب بر بیمه‌گذار اشاره می‌کند. این تعریف، پرداختی بیمه‌گر را محدود به مبلغی معادل اثر مالی رویداد نامطلوب نمی‌کند. برای مثال، این تعریف، مفهوم «نو به جای قدیمی» را که به بیمه‌گذار پرداخت کافی انجام می‌شود تا امکان جایگزینی دارایی قدیمی خسارت‌دیده با دارایی جدید مقدور شود، مستثنی نمی‌کند. همچنین، به موجب مفاد قرارداد بیمه عمر، این تعریف نه پرداخت را محدود به زیان مالی تحمل‌شده توسط بستگان متوفی می‌کند و نه اینکه مانع پرداخت مبالغ از پیش تعیین‌شده برای محدود کردن زیان ناشی از فوت یا تصادف می‌شود.
۱۴. ب. برخی قراردادهای در صورت وقوع رویداد مشخص نامطمئن، ضرورت پرداخت را ایجاد می‌کنند، اما اثر نامطلوب بر بیمه‌گذار، به عنوان پیش شرط پرداخت، الزامی نمی‌شود. چنین قراردادی، حتی اگر دارنده آن، از قرارداد برای کاهش ریسک مزبور استفاده کند، قرارداد بیمه نیست. برای مثال، اگر دارنده برای محدود کردن متغیر غیرمالی از ابزار مشتقه‌ای استفاده کند که با جریانهای نقدی ناشی از دارایی واحد تجاری همبستگی داشته باشد، این ابزار مشتقه قرارداد بیمه نیست، زیرا پرداخت مشروط به این نیست که دارنده بر اثر کاهش جریانهای نقدی ناشی از دارایی، به گونه‌ای نامطلوب تحت تأثیر قرار گرفته باشد. در مقابل، تعریف قرارداد بیمه اشاره به رویدادی نامطمئن دارد که اثر نامطلوب آن بر بیمه‌گذار، پیش شرط قراردادی برای پرداخت است. این پیش شرط قراردادی، بیمه‌گر را ملزم به بررسی این موضوع نمی‌کند که آیا واقعاً آن رویداد موجب اثر نامطلوب شده است یا خیر، اما بیمه‌گر را مجاز می‌کند در صورت متقاعد نشدن نسبت به اینکه آن رویداد موجب اثر نامطلوب شده است، از پرداخت خودداری کند.
۱۵. ب. ریسک ابطال یا استمرار (یعنی ریسک اینکه طرف مقابل، زودتر یا دیرتر از زمانی که در هنگام قیمت‌گذاری قرارداد مورد انتظار صادرکننده بوده است، قرارداد را فسخ کند)، ریسک بیمه‌ای نیست، زیرا پرداخت به طرف مقابل، به رویداد آتی نامطمئن که اثر نامطلوب بر طرف قرارداد دارد، وابسته نیست. همچنین ریسک هزینه (یعنی ریسک افزایش غیرمنتظره در مخارج اداری مربوط به خدمات قرارداد، به جای افزایش در مخارج مربوط به رویدادهای بیمه‌شده)، ریسک بیمه‌ای نیست، زیرا افزایش غیرمنتظره در هزینه‌ها، بر طرف مقابل اثر نامطلوب ندارد.
۱۶. ب. بنابراین، قراردادی که صادرکننده را در معرض ریسک ابطال، ریسک استمرار یا ریسک هزینه قرار می‌دهد، قرارداد بیمه نیست، مگر اینکه صادرکننده را در معرض ریسک بیمه‌ای نیز قرار دهد. با وجود این، اگر صادرکننده آن قرارداد، با استفاده از یک قرارداد ثانویه برای انتقال بخشی از ریسک به طرف دیگر، آن ریسک را کاهش دهد، قرارداد دوم، طرف دیگر را در معرض ریسک بیمه‌ای قرار می‌دهد.

استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۴ قراردادهای بیمه

ب۱۷. بیمه‌گر تنها در صورتی ریسک بیمه‌ای عمده بیمه‌گذار را خواهد پذیرفت که بیمه‌گر، واحد تجاری جدا از بیمه‌گذار باشد. در مورد بیمه‌گر مشترک، بیمه‌گر مشترک ریسک هر بیمه‌گذار را می‌پذیرد و آن ریسکها را تجمیع می‌کند. با وجود اینکه بیمه‌گذاران بطور گروهی ریسک تجمیع شده را در موقعیت خود به عنوان مالک می‌پذیرند، اما بیمه‌گر مشترک، ریسکی را می‌پذیرد که اساس قرارداد بیمه است.

مثالهایی از قراردادهای بیمه

ب۱۸. موارد زیر، مثالهایی از قراردادهایی است که چنانچه انتقال ریسک بیمه‌ای آنها، قابل ملاحظه باشد، قراردادهای بیمه محسوب می‌شوند:

- الف. بیمه سرقت دارایی یا خسارت به آن.
- ب. بیمه مسئولیت تولید، مسئولیت حرفه‌ای، مسئولیت مدنی یا هزینه‌های قانونی.
- پ. بیمه عمر و پیش‌پرداخت بابت مراسم تدفین (با وجود اینکه مرگ قطعی است، اما زمان وقوع فوت نامعلوم است یا در برخی انواع بیمه‌های عمر، ممکن است فوت در دوره تحت پوشش بیمه واقع شود).
- ت. مستمری و مقرری بازنشستگی به شرط حیات (یعنی قراردادهایی که رویداد آتی نامطمئن - یعنی حیات مستمری‌بگیر یا بازنشسته - را به منظور کمک به مستمری‌بگیر یا بازنشسته برای حفظ استاندارد معینی از زندگی، جبران می‌کنند که در غیر این صورت، بر زندگی او بطور نامطلوب اثر خواهد داشت).
- ث. پوشش از کارافتادگی و دارویی.
- ج. تضمین ایفای تعهد، تضمین درستکاری، تضمین حسن انجام کار و ضمانت شرکت در مناقصه (یعنی قراردادهایی که اگر طرف دیگر، از عهده تعهد قراردادی خود برنیاورد، برای مثال تعهد احداث ساختمان، جبران خسارت صورت می‌گیرد).
- چ. بیمه اعتباری که بابت جبران خسارت وارده به دارنده آن به دلیل ناتوانی یک بدهکار مشخص در پرداخت در سررسید طبق شرایط اولیه یا الحاقی ابزار بدهی، پرداختهای معینی را فراهم می‌کند. ممکن است این قراردادها اشکال حقوقی مختلف مانند تضمین، انواع اعتبار اسنادی، قرارداد نکول ابزارهای مشتقه اعتباری یا قرارداد بیمه داشته باشند. اما، با وجود اینکه این قراردادها تعریف قرارداد بیمه را احراز می‌کنند، در عین حال، تعریف قرارداد تضمین مالی طبق استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۹ را نیز احراز می‌کنند و در دامنه کاربرد استاندارد بین‌المللی حسابداری ۳۲^۱ و استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۹ و نه این استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی، قرار می‌گیرند (به بند ۴(ت) مراجعه شود). با وجود این، هرگاه صادرکننده قراردادهای تضمین مالی، در گذشته به صراحت اعلام کرده باشد که چنین قراردادهایی را به عنوان قراردادهای بیمه در نظر می‌گیرد و رویه‌های حسابداری قابل اجرا برای قراردادهای بیمه را بکار گرفته باشد، صادرکننده می‌تواند استاندارد بین‌المللی حسابداری ۳۲^۲ و استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۹ یا این استاندارد را برای قراردادهای تضمین مالی مزبور انتخاب کند و بکار گیرد.
- ح. ضمانت‌نامه‌های محصول. ضمانت‌نامه‌های محصول که توسط شخصی دیگر بابت کالای فروش رفته توسط تولیدکننده، معامله‌گر یا خرده‌فروش صادر می‌شود، در دامنه کاربرد این استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی قرار می‌گیرد. اما ضمانت‌نامه‌های محصول که بطور مستقیم توسط تولیدکننده، معامله‌گر یا خرده‌فروش صادر می‌شود، در دامنه کاربرد این استاندارد قرار نمی‌گیرد، زیرا آنها در دامنه کاربرد استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۱۵ و استاندارد بین‌المللی حسابداری ۳۷ قرار می‌گیرند.
- خ. بیمه مالکیت (یعنی بیمه در مقابل تعیین مشکلات در مالکیت زمین که هنگام انعقاد قرارداد بیمه، معلوم نبوده است). در این مورد، رویداد بیمه‌شده، تعیین مشکل در مالکیت است و نه خود مشکل.
- د. کمک سفر (یعنی جبران نقدی یا غیرنقدی برای بیمه‌گذاران بابت خسارتهای تحمل شده حین مسافرت آنان). بندهای ب۶ و ب۷، به برخی از این قراردادها اشاره دارند.
- ذ. اوراق قرضه حوادث طبیعی که در صورت وقوع رویدادی معین، که بر صادرکننده اوراق قرضه آثار نامطلوب داشته باشد، پرداختهای اصل، بهره یا هر دو کاهش می‌یابد (مگر اینکه این رویداد معین، ریسک بیمه‌ای عمده ایجاد نکند، برای مثال، هرگاه رویداد مزبور تغییر در نرخ بهره یا نرخ مبادله باشد).
- ر. سواپ بیمه و سایر قراردادهایی که مستلزم پرداخت بر مبنای تغییرات جوی، جغرافیایی یا سایر متغیرهای فیزیکی مختص یکی از طرفین قرارداد می‌باشد.
- ز. قراردادهای بیمه اتکایی.

۱. هرگاه واحد تجاری، استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۷ را بکار گیرد، ارجاع به استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۷ جایگزین ارجاع به استاندارد بین‌المللی حسابداری ۳۲ می‌شود.

۲. هرگاه واحد تجاری استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۷ را بکار گیرد، ارجاع به استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۷ جایگزین ارجاع به استاندارد بین‌المللی حسابداری ۳۲ می‌شود.

استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۴

قراردادهای بیمه

- ب ۱۹. موارد زیر، نمونه اقلامی است که قرارداد بیمه محسوب نمی‌شوند:
- الف. قراردادهای سرمایه‌گذاری که قالب حقوقی قرارداد بیمه را دارند، اما بیمه‌گر را در معرض ریسک بیمه قابل ملاحظه قرار نمی‌دهند، مانند قراردادهای بیمه عمر که در آن، بیمه‌گر ریسک قابل ملاحظه مرگ و میر را تحمل نمی‌کند (این قراردادها ابزارهای مالی غیربیمه‌ای یا قراردادهای خدماتی هستند. به بندهای ب ۲۰ و ب ۲۱ مراجعه شود).
- ب. قراردادهایی که قالب حقوقی بیمه‌ای دارند، اما تمام ریسکهای بیمه‌ای عمده را از طریق سازوکارهای غیرقابل فسخ و لازم‌الاجرا که پرداختهای آتی توسط بیمه‌گذار را به عنوان نتیجه مستقیم زیانهای بیمه‌شده تعدیل می‌کنند، به بیمه‌گذار برمی‌گردانند. برای مثال، برخی قراردادهای بیمه اتکایی مالی یا برخی قراردادهای گروهی (این قراردادها، به طور معمول ابزارهای مالی غیربیمه‌ای یا قراردادهای خدماتی هستند، به بندهای ب ۲۰ و ب ۲۱ مراجعه شود).
- پ. خودبیمه‌گری، به عبارتی دیگر حفظ ریسکی که توسط بیمه قابل پوشش باشد (از آنجا که هیچ توافقی با طرف دیگر انجام نشده است، قرارداد بیمه وجود ندارد).
- ت. قراردادهایی (مانند قراردادهای شرط‌بندی) که در صورت وقوع رویداد آتی نامطمئن مشخص، مستلزم پرداخت می‌باشند، اما الزام نمی‌کنند که تأثیر نامطلوب آن رویداد بر بیمه‌گذار، به عنوان پیش شرط قراردادی برای پرداخت باشد. با این وجود، این موضوع مانع تعیین مبلغ پرداخت از پیش تعیین شده برای خسارت ناشی از رویدادی مشخص مانند فوت یا تصادف نمی‌شود (به بند ب ۱۳ نیز مراجعه شود).
- ث. ابزارهای مشتقه‌ای که یک طرف را در معرض ریسک مالی و نه ریسک بیمه‌ای، قرار می‌دهند، زیرا آن طرف را ملزم می‌کند که تنها بر مبنای تغییرات یک یا چند نرخ بهره معین، قیمت ابزار مالی، قیمت کالا، نرخ ارز، شاخص قیمتها یا نرخها، رتبه‌بندی اعتباری یا شاخص اعتباری یا متغیری دیگر، مشروط بر اینکه در مورد متغیر غیرمالی، این متغیر مختص یک طرف قرارداد نباشد، پرداخت را انجام دهد (به استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۹ مراجعه شود).
- ج. تضمین مرتبط با اعتبار (یا اعتبار اسنادی، قرارداد نکول ابزار مشتقه اعتباری یا قرارداد بیمه اعتباری) که حتی اگر دارنده، خسارت ناشی از عدم پرداخت بدهکار در سررسید را تحمل نکرده باشد، مستلزم پرداختهایی می‌باشد. (به استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۹ مراجعه شود).
- چ. قراردادهایی که مستلزم پرداخت بر مبنای متغیرهای جوی، جغرافیایی یا سایر متغیرهای فیزیکی که مختص یک طرف قرارداد نیست، می‌باشد (بطور معمول، به عنوان ابزار مشتقه جوی نامیده می‌شود).
- ح. اوراق قرضه حوادث طبیعی برای کاهش پرداخت اصل، بهره یا هر دو بر مبنای متغیر جوی، جغرافیایی یا سایر متغیرهای فیزیکی که مختص یک طرف قرارداد نیست.
- ب ۲۰. چنانچه قراردادهای اشاره‌شده در بند ب ۱۹، داراییهای مالی یا بدهیهای مالی ایجاد کنند، در دامنه کاربرد استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۹ قرار می‌گیرند. این موضوع، به این معنا است که طرفهای قرارداد، از روشی استفاده می‌کنند که گاهی اوقات حسابداری سپرده نامیده می‌شود و دربرگیرنده موارد زیر است:
- الف. یک طرف، مابه‌ازای دریافتی را به جای درآمد عملیاتی به عنوان بدهی مالی شناسایی می‌کند.
- ب. طرف دیگر، مابه‌ازای پرداختی را به جای هزینه به عنوان دارایی مالی شناسایی می‌کند.
- ب ۲۱. چنانچه قراردادهای اشاره‌شده در بند ب ۱۹، داراییهای مالی یا بدهیهای مالی ایجاد نکنند، استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۱۵ کاربرد دارد. طبق استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۱۵، درآمد عملیاتی زمانی (طی زمانی) شناسایی می‌شود که واحد تجاری با انتقال کالا یا خدمت تعهدشده به مشتری به مبلغ مابه‌ازایی که واحد تجاری انتظار دارد نسبت به دریافت آن محق باشد، تعهد عملکردی را ایفا می‌کند.

ریسک بیمه‌ای عمده

- ب ۲۲. یک قرارداد، تنها در صورتی قرارداد بیمه است که ریسک بیمه‌ای عمده را منتقل کند. بندهای ب ۸ تا ب ۲۱، ریسک بیمه‌ای را مطرح می‌کند. بندهای زیر، ارزیابی عمده بودن ریسک بیمه‌ای را توضیح می‌دهد.
- ب ۲۳. ریسک بیمه‌ای تنها در صورتی عمده است که رویداد بیمه‌شده، در هر حالتی بتواند موجب پرداخت منافع اضافی قابل ملاحظه توسط بیمه‌گر شود، به جز حالتی که فاقد ماهیت تجاری است (یعنی اثر مشخص بر اقتصاد معامله نداشته باشد). اگر در وضعیتهایی که ماهیت تجاری دارد، منافع اضافی قابل ملاحظه قابل پرداخت باشد، ممکن است شرط جمله قبل احراز شود حتی در صورتی که رویداد بیمه‌شده، بسیار غیرمحتمل باشد یا حتی اگر ارزش فعلی جریانهای نقدی احتمالی مورد انتظار (یعنی موزون شده بر اساس احتمال)، بخش کوچکی از ارزش فعلی تمام جریانهای نقدی قراردادی باقیمانده مورد انتظار را تشکیل دهد.
- ب ۲۴. منافع اضافی مندرج در بند ب ۲۳، به مبالغی اشاره دارد که مازاد بر مبالغی است که در صورت عدم وقوع رویداد بیمه‌شده، قابل پرداخت خواهد بود (به جز حالتی که فاقد ماهیت تجاری است). آن مبالغ اضافی شامل مخارج مدیریت ادعاها و مخارج ارزیابی ادعاها است، اما شامل موارد زیر نیست:
- الف. ناتوانی در متعهد کردن بیمه‌گذار بابت خدمات آتی. برای مثال، در قرارداد بیمه عمر همراه با سرمایه‌گذاری، فوت بیمه‌گذار به این معنی است که بیمه‌گر دیگر نمی‌تواند خدمات مدیریت سرمایه‌گذاری انجام دهد و حق الزحمه‌ای جهت انجام آن وصول

استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۴ قراردادهای بیمه

کند. اما این زبان اقتصادی برای بیمه‌گر، منعکس‌کننده ریسک بیمه‌ای نیست و در واقع همانند مدیر صندوق سرمایه‌گذاری مشترک، در ارتباط با فوت احتمالی مشتری، ریسک بیمه‌ای متحمل نمی‌شود. بنابراین، در ارزیابی میزان ریسک بیمه‌ای منتقل شده طبق قرارداد، زبان بالقوه کارمزد آتی مدیریت سرمایه‌گذاری، مربوط تلقی نمی‌شود.

ب. صرف‌نظر کردن از مخارجی که در صورت فسخ یا واگذاری محقق می‌شود. از آنجا که قرارداد، تعهدات را ایجاد می‌کند، صرف‌نظر کردن از این تعهدات، خسارت بیمه‌گذار را بابت ریسکهای قبلی، جبران نمی‌کند. بنابراین، تعهدات مزبور در ارزیابی میزان ریسک بیمه‌ای که طبق قرارداد منتقل می‌شود، مربوط تلقی نمی‌شود.

پ. پرداخت مشروط به رویدادی که موجب زیان عمده‌ای برای دارنده قرارداد نمی‌شود. برای مثال، قراردادی را در نظر بگیرید که صادرکننده را ملزم می‌کند در صورت خسارت فیزیکی به دارایی که موجب زیان اقتصادی ناچیز به میزان یک واحد پولی برای دارنده می‌شود، یک میلیون واحد پولی پرداخت کند. در این قرارداد، دارنده، ریسک ناچیز از دست دادن یک واحد پول را به بیمه‌گر منتقل می‌کند. همزمان، این قرارداد ریسک غیربیمه‌ای ایجاد می‌کند، یعنی در صورت وقوع رویدادی معین، بیمه‌گر ناچار به پرداخت ۹۹۹،۹۹۹ واحد پول است. از آنجا که صادرکننده، ریسک بیمه‌ای عمده‌ای را از دارنده نمی‌پذیرد، این قرارداد، قرارداد بیمه‌ای محسوب نمی‌شود.

ت. بازیاقتحای احتمالی بیمه اتکایی. بیمه‌گر این موارد را جداگانه به حساب منظور می‌کند.

ب۲۵. بیمه‌گر باید به جای توجه به سطح اهمیت در صورتهای مالی، اهمیت ریسک بیمه‌ای را برای هر قرارداد ارزیابی کند.^۱ بنابراین، ممکن است حتی اگر احتمال زیانهای بااهمیت برای کل قراردادهای حداقل باشد، ریسک بیمه‌ای، قابل ملاحظه باشد. ارزیابی برحسب هر قرارداد، طبقه‌بندی قرارداد به عنوان قرارداد بیمه را آسان‌تر می‌کند. با وجود این، اگر تمام قراردادهای کوچک تقریباً همگن، به عنوان قراردادهایی شناخته شوند که همگی ریسک بیمه‌ای را منتقل می‌کنند، ضرورتی ندارد بیمه‌گر برای تشخیص چند قرارداد غیرمشتقه که ریسک بیمه‌ای ناچیزی را انتقال می‌دهند، هر قرارداد را بصورت مجزا بررسی کند.

ب۲۶. از بندهای ب۲۳ تا ب۲۵ مشخص می‌شود در صورتی که قرارداد، منافع فوت را بیش از مبلغ قابل پرداخت در زمان زندگی پردازد، قرارداد، قرارداد بیمه است، مگر اینکه منافع اضافی فوت، ناچیز باشد (به جای ارجاع به تمام قراردادهای قضاوت در این مورد، با استناد به قرارداد مذکور صورت می‌گیرد). همان‌طور که در بند ب۲۴(ب) اشاره شد، در صورتی صرف‌نظر کردن از حذف تعهدات فسخ یا واگذاری، در این ارزیابی منظور نمی‌شود که این صرف‌نظر کردن، خسارت بیمه‌گذار را بابت ریسکهایی که از قبل وجود دارد، جبران نکند. به همین ترتیب، قرارداد مستمری سالانه که مبالغ منظمی را بابت بقیه زندگی بیمه‌گذار می‌پردازد، قرارداد بیمه محسوب می‌شود، مگر اینکه مجموع پرداختهای مادام‌العمر، ناچیز باشد.

ب۲۷. بند ب۲۳ منافع اضافی اشاره دارد. در صورتی که رویداد بیمه‌شده، زودتر واقع شود و پرداخت، بابت ارزش زمانی پول تعدیل نشود، ممکن است منافع اضافی مزبور، شامل الزام به پرداخت زودتر منافع شود. یک نمونه در این خصوص، بیمه تمام عمر به مبلغی ثابت است (به عبارتی دیگر، بیمه‌ای که در هر زمانی که بیمه‌گذار فوت کند منافع ثابتی بابت فوت فراهم می‌کند، بدون وجود تاریخ انقضا برای پوشش بیمه). مسلم است که بیمه‌گذار فوت خواهد کرد، اما تاریخ فوت نامعلوم است. بیمه‌گر در هر یک از قراردادهایی که بیمه‌گذاران آنها زود فوت کنند، متحمل زیان خواهد شد، حتی اگر در مورد مجموع قراردادهای زیان کلی وجود نداشته باشد.

ب۲۸. اگر قرارداد بیمه به جزء سپرده و جزء بیمه تفکیک شود، اهمیت انتقال ریسک بیمه‌ای با توجه به جزء بیمه ارزیابی می‌شود. اهمیت ریسک بیمه‌ای منتقل‌شده توسط ابزار مشتقه تعبیه‌شده، با توجه به ابزار مشتقه تعبیه‌شده ارزیابی می‌گردد.

تغییر در سطح ریسک بیمه‌ای

ب۲۹. برخی قراردادهای در آغاز هیچ‌گونه ریسک بیمه‌ای را به صادرکننده انتقال نمی‌دهند، هرچند ریسک بیمه‌ای در تاریخی پس از آن منتقل می‌شود. برای مثال، قراردادی را در نظر بگیرید که بازده سرمایه‌گذاری معینی ایجاد می‌کند و برای بیمه‌گذار این اختیار وجود دارد تا عواید سرمایه‌گذاری را در سررسید صرف خرید مستمری به شرط حیات به نرخهای سالانه جاری مستمری کند که توسط بیمه‌گر، در زمان اعمال اختیار توسط بیمه‌گذار، برای سایر مستمریهای جدید مطالبه می‌شود. این قرارداد تا زمانی که اختیار اعمال شود، هیچ ریسک بیمه‌ای را به صادرکننده منتقل نمی‌کند، زیرا بیمه‌گر با توجه به مبنایی که نشان‌دهنده ریسک بیمه‌ای انتقال داده شده به او در آن زمان است، برای قیمت‌گذاری مستمری آزاد است. با وجود این، در صورتی که قرارداد، نرخهای مستمری (یا مبنای تعیین نرخهای مستمری) را مشخص کند، قرارداد، ریسک بیمه‌ای را در شروع به بیمه‌گر منتقل می‌کند.

ب۳۰. قراردادی که واجد شرایط یک قرارداد بیمه است، تا زمانی که تمام حقوق و تعهدات ایفا شود یا منقضی شود، به عنوان قرارداد بیمه باقی می‌ماند.

۱. بدین منظور، قراردادهایی که همزمان با یک طرف منعقد می‌شود (قراردادهایی که به یکدیگر وابسته هستند)، قراردادهای مجزا محسوب می‌شوند.